«ئىنجىل 23-قىسىم»

«يۇھاننا
1-مەكتۇپ»

© مۇقەددەس كىتاب 2012
CC BY-SA 4.0
www.mukeddeskalam.com
«ئۇيغۇرچە كالام تەرجىمىسى»

ئىنجىل 23-قىسىم

«يۇھاننا 1-مەكتۇپ»

(«يۇھاننا (1)»)

كىرىش سۆز

بۇ خەتنىڭ مۇئەللىپى رەب ئەيسانىڭ ئەسلىدىكى «ئون ئىككى مۇخلىس»نىڭ بىرى، روسۇل يۇھانناندۇر. ئۇ «ئون ئىككەيلەن»دىن بولغاچقا، يەھيا پەيغەمبەر مەسىھنى چۆمۈلدۈرگىنىدىن باشلاپ رەببىمىزنىڭ ھاياتى ۋە خىزمىتىگە گۇۋاھچى ئىدى. يۇھاننا ئەسلىدە «چۆمۈلدۈرگۈچى يەھيا»نىڭ بىر مۇخلىسى بولۇشى مۇمكىن ئىدى، ھەمدە يەھيانىڭ مەسىھكە بولغان گۇۋاھلىقىنى ئاڭلاپ، يەھيادىن ئايرىلىپ ئەيساغا ئەگىشىشكە باشلىغان («يۇھ.» 1:29-37).

يۇھاننا يەنە «يۇھاننا بايان قىلغان خۇش خەۋەر» («يۇھ.»)نىڭ مۇئەللىپى ئىدى. بۇ باياندا ئۇ ئۆزىنى بىۋاستە كەرسەتمەي، بەلكى گاھى-گاھىدا «ئەيسانىڭ سۆيگەن مۇخلىسى» دەپ ئاتايدۇ. ئۇشبۇ خەتنى يازغاندىن كېيىن ئۇ «يۇھاننا يازغان ئىككىنچى مەكتۇپ» ۋە «ئۈچىنچى مەكتۇپ» ۋە ئاخىردا «ۋەھيي» دېگەن كىتابنىمۇ يازدۇ.

ئىككىنچى ۋە ئۈچىنچى ئەسىردىكى جامائەتنىڭ بەزى ئىشەنچلىك تارىخلىرى بويىچە، يۇھاننا يېرۇسالېم ياكى ئۇنىڭغا يېقىن جايدا تەخمىنەن مىلادىيە 66-يىلىغىچە تۇرغان. شۇ ۋاقىتلاردا ئۇ ئەيسانىڭ ئانىسى مەريەمدىن ئۆز ئانىسىدەك خەۋەر ئالاتتى («يۇھ.» 19:26-27). مىلادىيە 66-يىلى رىم ئىمپېرىيەسىنىڭ قوشۇنى يېرۇسالېمنى مۇھاسىرىگە ئالدى ۋە ئۇنى ۋەيران قىلىۋەتتى.

شۇ چاغدا يۇھاننا بەلكىم ئەفەسۇس شەھرىگە كۆچۈپ كەلگەن بولۇشى مۇمكىن. بۇ چاغدا روسۇل پاۋلۇس ئالىلقاچان شۇ يەردىن كەتكەن ۋە بەلكىم 68-يىلى رىم شەھرىدە ئۆلۈمگە ھۆكۈم قىلىنغان بولۇشى مۇمكىن. بەزى قەدىمكى تارىخلار بويىچە، يۇھاننا ئۆمرىنىڭ ئاخىرىغىچە ئەفەسۇستا تۇرۇپ، شۇ يەر ۋە ئەتراپىدىكى جامائەتلەردىن خەۋەر ئالغان. ئۇشبۇ خەت بەلكىم ئەفەسۇستا يېزىلغان بولۇشى مۇمكىن.

يۇھاننا مۇشۇ خەتتە ئۆز ئىسمىنى ئېيتمايدۇ. شۈبھىسىزكى، سەۋەب ئىسمىنى تىلغا ئېلىشىنىڭ ھاجىتى يوق ئىدى. ھەر ئادەم خەتنىڭ مۇئەللىپى كىم ئىكەنلىكىنى بىلەتتى. بىز بۇ دەۋردىكىلەر ئۇنىڭ خەتنىڭ مۇئەللىپى ئىكەنلىكىنى شۇ ۋاقىتتىكى جامائەتنىڭ تارىخلىرىدىن ۋە يەنە خەتنىڭ يېزىلىش ئۇسلۇبى ۋە ئىستىلىدىن بىلىمىز. چۈنكى بۇ ئۇسلۇب-ئىستىل «يۇھاننا بايان قىلغان خۇش خەۋەر»نىڭكىگە ئوپئوخشاشتۇر.

خەتنى يازغان ۋاقتى

قەدىمكى جامائەتنىڭ بەزى تارىخلىرى ھەم خەتنىڭ ئۆزىدە تىلغا ئېلىنغان بەزى بىدئەتچىلىك ئەھۋاللىرىدىن، بىز خەتنى بىرىنچى ئەسىرنىڭ ئاخىرقى يىللىرىدا، بەلكىم مىلادىيە 90-100-يىللار ئىچىدە يېزىلغان، دەپ بىلىمىز. چۈنكى شۇ بىدئەتلەر پەقەت شۇ چاغدىلا پەيدا بولغان.

خەتنىڭ مەقستى - روسۇل يۇھاننانىڭ تۆپ خىزمىتى

رەببىمىزنىڭ پېترۇس ۋە ئاندرىياسنى ئاندىن يۇھاننا ۋە ياقۇپنى ئۆز خىزمىتىگە چاقىرغاندا، پېترۇس ۋە ئاندرىياس «بېلىق تۇتۇشقا دېڭىزغا تور تاشلاۋاتاتتى». يۇھاننا ۋە ياقۇپ بولسا «تورلىرىنى ئوڭشاۋاتاتتى» («مات.» 4:18-22). بۇ كىچىك ئىش بۇ تۆت ئادەمنىڭ كېيىنكى روھىي خىزمىتىگە پەۋقۇلاددە ماس كېلىدىغان بىرخىل رەمىز ياكى ئوخشىتىش بولىدۇ. پېترۇس بولسا كېيىن «تور تاشلىغۇچى» بولۇپ چىقتى؛ ئۇنىڭ خۇش خەۋەرنى جاكارلىغىنى مىڭلىغان كىشىلەرنى «خۇدانىڭ تورى»غا ئالدى («روس.» 2-باب، 4:4، 10-باب). جامائەتنىڭ دەسلەپتىكى تارىخىنىڭ بىردىنبىر خاتىرىسى بولغان «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى» دېگەن شۇ كىتابتا، يۇھاننا پەقەت ئاۋۋالقى بابلاردە

بىرقانچە قېتىم تىلغا ئېلىنىدۇ؛ شۇ تارىختا كۆزگە كۆرۈنەرلىك روسۇللار بولسا ئاۋۋال پېترۇس ئاندىن پاۋلۇس ئىدى.

پاۋلۇسنىڭ ئەسلىدىكى ھۈنىرى چېدىرچىلىق ئىدى. بۇنداق كەسپ يەنە بىزگە ئۇنىڭ كېيىنكى روھىي خىزمىتىگە ئالاھىدە ماس كەلگۈدەك بىر رەسىمدۇر، دەپ قارايمىز؛ چۈنكى كېيىن ئۇ مەسىھ ئۈچۈن «ئۇستا مىمار» بولۇپ («1كور.» 10:3)، ئۇنىڭ بىردىنبىر ئۇلۇغ نىشانى «خۇدانىڭ ئۆيى» بولغان پۈتكۈل جامائەتنىڭ بىنادەك «پۇختا جىپسىلاشتۇرۇلۇپ، رەبدە مۇقەددەس بىر ئىبادەتخانا بولۇشقا ئۆسۈش»تىن ئىبارەت ئىدى («ئەف.» 21:2).

روسۇل پاۋلۇس دۇنيا سەھنىسىدىن كەتكەندىن كېيىن، كۆپ جامائەتلەردە پاۋلۇس بېشارەت قىلغاندەك مۇنداق ئەھۋاللار پەيدا بولدى: — «مەن كەتكەندىن كېيىن، چىلبۆرىلەر ئاراڭلارغا كىرىپ، پادىنى ھېچ ئايىمايدۇ، ھەمدە ھەتتا ئاراڭلاردىنمۇ بەزىلەر مۇخلىسلارنى ئۆزلىرىگە تارتىۋېلىش ئۈچۈن ھەقىقەتنى بۇرمىلىغان تۇرلۇك ئىشلارنى سۆزلەيدۇ» («روس.» 29:20-30). رىم ئىمپېرىيەسىنىڭ ئىچى-سىرتىدا تۇرغان كۆپ جامائەتلەر ساختا تەلىملەر ۋە ئالدامچىلار تەرىپىدىن تىتىلدى، بۆلۈندى ۋە قايمۇقتۇرۇلدى. تۆت تەرەپتە ھەرخىل ساختا تەلىم ۋە ساختا بېشارەتلەر ئاينىپ يامراپ كەتتى. بۇنداق ئەھۋاللاردا، جامائەتلەر روسۇل يۇھاننانىڭ ئالاھىدە خىزمىتىگە تولىمۇ ئېھتىياجلىق ئىدى. ئۇ بولسىمۇ «تور تاشلاش» ئەمەس، «بىنا قۇرۇش» ئەمەس، بەلكى «ئوڭشاش» ياكى «رېمونتچىلىق» ئىدى. ئۇنىڭ خەتلىرى (1-، 2- ۋە 3-) ئادەمنى خۇدانىڭ كەم ئىكەنلىكى ۋە ئۇنىڭغا تەۋە بولغانلارنىڭ قانداق خۇسۇسىيەتلىرى بولۇشى كېرەكلىكىگە بىۋاستە باشلاپ كىرىدۇ. ياقۇپ، پېترۇس ياكى پاۋلۇسنىڭ خەتلىرىدە بىزگە يەتكۈزگەنلىرىگە قارىغاندا، يۇھاننانىڭ بۇ خەتلىرىدە بىرەر يېڭى تەلىم ياكى ۋەھىي يەتكۈزۈلدى، دېگىلى بولمايدۇ. لېكىن ئۇ بۇ خەتلىرىدە جامائەتنىڭ كۆزلىرىنى قايتىدىن خۇدانىڭ تۈپ تەبىئىتى ۋە خاراكتېرى — يەنى ئۇنىڭ مۇتلەق پاك-مۇقەددەسلىكى، ھەققانىيلىقى ۋە مېھىر-مۇھەببىتىگە قاراتتى. بۇ خۇسۇسىيەتلەر خۇدانىڭ ھاياتىنى قوبۇل قىلغانلاردىمۇ كۆرۈلۈشى مۇقەررەر؛ شۇڭا بۇلار ئارقىلىق خۇداغا تەۋە ياكى تەۋە ئەمەس بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز.

بۇ ئۆلچەم-سىناقلار پەقەت ئۆزىمىزنىلا ئەمەس، بەلكى يەنە خۇداغا خاس بولغان باشقىلارنى تونۇپ، شۇنداقلا ئۇلار بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە بولۇشقا ۋە ئەكسىچە

خۇداغا خاس بولمىغانلارنى، بولۇپمۇ (ئۇلارنىڭ ئىچىدىكى) «مەسىھنىڭ تەلىم-بېشارەتلىرى مەندە بار» دەپ تۇرۇۋالغانلارنى پەرق ئېتىپ، ئۇلاردىن ئۆزىمىزنى تارتىشقىمۇ مەدەت بېرىدۇ. شۇنداق «تەلىم بەرگۈچىلەر» خۇدادىن بولمىغان بولسا، ئۇلار بىلەن (قانچىلىك كارامەت-مۆجىزىلەرنى كۆرسىتەلىشىدىن قەتئىينەزەر) ھېچ كارىمىز ياكى باردى-كەلدىمىز بولماسلىقى كېرەكتۇر. يۇھاننانىڭ بۇ خەتتىكى خەۋىرىنى ئۆزلەشتۈرگەن ھەربىرى خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتىنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى چۈشىنىدۇ ۋە شۇنىڭ بىلەن ھەرقانداق ئۇدۇلىغا كەلگەن تەلىم-بېشارەتلەرنى پەرق ئېتەلەيدىغان بولىدۇ.

ئاخىردا شۇنى قوشۇپ ئېيتىپ ئۆتىمىزكى، يۇھاننا ئۇشبۇ خېتىدە پەۋقۇلئاددە بىر بىدئەتچىلىك، يەنى «گنوستىسىزىم»غا رەددىيە بېرىدۇ

شۇڭا ئۇنىڭ ئۈچ خېتى، بولۇپمۇ بۇ بىرىنچىسىنى ئىنجىلنىڭ جەۋھىرى دەپ قارايمىز. پاۋلۇس «كولوسسىلىكلەرگە» يازغان مەكتۇپىدىمۇ بۇ بىدئەتچىلىكنىڭ دەسلەپكى بىخلىرىنى بىر تەرەپ قىلىدۇ. بۇ بىدئەتچىلىكنىڭ مۇھىم نۇقتىلىرى تۆۋەندىكىدەك بولۇشى مۇمكىن ئىدى: —

(1) «ئالاھىدە بىلىم ۋە سىرلار بىزدىلا بار، مەخپىي رەسمىيەتلىرىمىزدىن ئۆتسەڭلار، سىلەرمۇ ئۇنىڭغا ئېرىشىسىلەر» («كول.» 16:2-23نى كۆرۈڭ).

(2) «ئومۇمەن ئېيتقاندا «ماددىي دۇنيا رەزىل»، پەقەت «روھىي دۇنيا» ياخشىدۇر».

(3) «ماددىي دۇنيا رەزىل ياكى ئەھمىيەتسىز، شۇڭدەك ئىنسانلارنىڭ تېنى بۇ ماددىي دۇنياغا تەۋە بولغاچقا، ئىنسانلارنىڭ ئۆز تېنىدە قىلغان ئىشلىرىمۇ ئەھمىيەتسىزدۇر». ««روھىي دۇنيا»غا تەۋە بولساق، تېنىمىز گۇناھ قىلىۋەرسە ھېچقانداق ئاقىۋەتى بولمايدۇ».

(4) «ماددىي دۇنيا رەزىل بولغاچقا، ئەيسا مەسىھ ئەرشتىن كېلىپ بىر تەندە ماكانلىشىپ ھەقىقىي ئىنسان بولۇشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس ئىدى. ئۇ پەقەت «ئىنسانىي قىياپەت»تە كەلگەن بىر روھ، خالاس؛ دېمەك، ئۇ «ئەتتە» ئەمەس».

(5) «ئىنسان بولغان ناسارەتلىك ئەيسا سۇدا چۆمۈلدۈرۈلگەن ۋاقتىدىلا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ تېنىنى ئىلكىگە ئالدى؛ پەقەت شۇ چاغدىن كېيىنكى ئەيسانى «خۇدانىڭ ئوغلى» دېيىشكە بولىدۇ».

(6) «ئىنسان بولغان ناسارەتلىك ئەيسا ئۆلۈش ئالدىدا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ تېنىدىن كەتتى؛ شۇڭا «خۇدانىڭ ئوغلى ئۆلدى» دېيىشكە بولمايدۇ».

گەرچە يۇھاننا خەتتە مۇشۇ ساختىلىقنا تولۇق رەددىيە بەرگەن بولسىمۇ (بۇنىڭغا مۇناسىۋەتلىك ئايەتلەر ئۈستىدە ئىزاھاتلار ۋە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز)، بۇ خەتنىڭ مەزمۇنى ئۇ بىدئەتچىلىككە بەرگەن رەددىيىنىڭ ئۆزىدىن كۆپ مەزمۇنلۇقتۇر. يۇھاننانىڭ بۇ خېتى خۇدانىڭ جامائىتىنىڭ ھەربىر ئەزاسىغا: (ئا) «مەندە «ھەقىقىي ھايات» بارمۇ-يوقمۇ؟» دېگەن سوئالغا توغرا جاۋاب تاپقۇزىدۇ؛ (ئە) ھەر تۈرلۈك ئالدامچىلىق ۋە ساختا تەلىملەرگە (قانداق تەرەپتىن كېلىشىدىن ۋە نېمە بولۇشىدىن قەتئىينەزەر) يۈزلىنىپ، ئۇلارنى پەرق ئېتىپ بىر تەرەپ قىلىشقا قوراللاندۇرىدۇ.

مەزمۇن: -

1. ھاياتلىق كالامى (1:1-4)
2. يورۇقلۇق ۋە قاراڭغۇلۇق (1:5-2:29)
3. خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى كىم؟ (3-باب)
4. ھەقىقەت ۋە ئالدامچىلىق (4:1-6)
5. بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى (4:7-21)
6. ئېتىقادنىڭ غەلىبە قىلىشى (5:1-13)
7. باشقىلارغا دۇئا قىلىش (5:14-21)

«يۇھاننا 1-مەكتۇپ»

روسۇل يۇھاننا يازغان بىرىنچى مەكتۇپ

ئەيسا مەسىھ — ھاياتلىق كالامدۇر

1 1 ئەزەلدىن بار بولغۇچى، ئۆزىمىز ئاڭلىغان، ئۆز كۆزلىرىمىز تىكىلىپ
قارىغان ۋە قوللىرىمىز بىلەن تۇتۇپ سىلىغان ھاياتلىق كالامى
توغرىسىدا سىلەرگە بايان قىلىمىز 2 (بۇ ھاياتلىق بىزگە ئايان بولۇپ، بىز
ئۇنى كۆردۇق. شۇنىڭ بىلەن بۇ ھەقتە گۇۋاھلىق بېرىمىز ھەمدە ئاتا[1] بىلەن
بىللە بولۇپ، كېيىن بىزگە ئايان بولغان شۇ مەڭگۈلۈك ھاياتنى سىلەرگە بايان
قىلىمىز) 3 سىلەرنىمۇ بىز بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكتە[2] بولسۇن دەپ
بىز كۆرگەنلىرىمىزنى ۋە ئاڭلىغانلىرىمىزنى سىلەرگە بايان قىلىمىز. بىزنىڭ
سىرداش-ھەمدەملىكىمىز ئاتا ۋە ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھ بىلەندۇر.
4 سىلەرنىڭ خۇشاللىقىڭلار[3] تولۇپ تاشسۇن دەپ، بۇلارنى سىلەرگە
يېزىۋاتىمىز.

خۇدانىڭ يورۇقلۇقىدا پاك ياشاش

5 ۋە بىز ئۇنىڭدىن ئاڭلىغان ھەم سىلەرگە بايان قىلىدىغان خەۋىرىمىز مانا
شۇدۇركى، خۇدا نۇردۇر ۋە ئۇنىڭدا ھېچقانداق قاراڭغۇلۇق بولمايدۇ. 6 ئەگەر بىز
ئۇنىڭ بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بار دەپ تۇرۇپ، يەنىلا قاراڭغۇلۇقتا

1 «ئاتا» مۇشۇ يەردە خۇدائاتىنى بىلدۈرىدۇ؛ ئوقۇرمەنلەر بۇ خەتتە «ئاتا» ۋە «ئوغۇل» دېگەن سۆزلەرنى كۆرسە، خۇدائاتا ۋە خۇدانىڭ ئوغلى، يەنى ئۇنىڭ كالامى ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ.

2 «سىرداش-ھەمدەملىك» — ئىنجىلدا بۇ ئالاھىدە مەنىدە بولۇپ، گرېك تىلىدا «ئورتاقلىق» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ. بۇ سۆز ھەم خۇدا بىلەن بولغان ئالاقىنى، ھەم ئېتىقادچىلارنىڭ بىر-بىرى بىلەن بولغان زىچ ئالاقىسىنى، شۇنداقلا خۇدانىڭ شاپائىتىدىن ئورتاق نېسىۋە بولۇشنى بىلدۈرىدۇ.

3 بەزى كونا كۆچۈرمىلەردە «بىزنىڭ خۇشاللىقىمىز» دېيىلىدۇ.

يۇرسەك، يالغان ئېيتقان ۋە ھەقىقەتكە ئەمەل قىلمىغان[4] بولىمىز. 7 لېكىن
ئۇ ئۆزى [5] نۇردا بولغىنىدەك بىزمۇ نۇردا ماڭساق، ئۇنداقتا بىزنىڭ بىر-بىرىمىز
بىلەن سىرداش-ھەمدەملىكىمىز بولۇپ، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ
قېنى بىزنى بارلىق گۇناھتىن پاكلايدۇ. 8 ئەگەر گۇناھىمىز يوق دېسەك، ئۆز
ئۆزىمىزنى ئالدىغان بولىمىز ھەمدە بىزدە ھەقىقەت تۇرمايدۇ. 9 گۇناھلىرىمىزنى
ئىقرار قىلساق، ئۇ بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈم قىلىپ، بىزنى بارلىق
ھەققانىيسىزلىقتىن پاك قىلىشقا ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر[6]. 10 ئەگەر گۇناھ
قىلمىدۇق دېسەك، ئۇنى يالغانچى قىلىپ قويغان بولىمىز ۋە ئۇنىڭ سۆز-
كالامى بىزدىن ئورۇن ئالمىغان بولىدۇ.

ئەيسا مەسىھ - خۇداغا بولغان ۋەكىلىمىزدۇر

2 1 ئى ئەزىز باللىرىم[7]، مەن سىلەرنى گۇناھ سادىر قىلمىسۇن
دەپ، بۇ سۆزلەرنى يېزىۋاتىمەن. مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا،
ئاتىنىڭ يېنىدا بىر ياردەمچى ۋەكىلىمىز[8]، يەنى ھەققانىي بولغۇچى ئەيسا

4 «ھەقىقەتكە ئەمەل قىلمىغان بولىمىز» ــ گرېك تىلىدا «ھەقىقەتنى قىلمايمىز» دېگەن سۆز بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

5 «ئۇ ئۆزى» مۇشۇ يەردە، شۈبھىسىزكى، خۇدانى كۆرسىتىدۇ.

6 نېمىشقا روسۇل «ئۇ (خۇدا) ... ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر» دەيدۇ؟ (1) خۇدا «مۇقەددەس بەندىلىرىنى ئېتىقادى تۈپەيلىدىن كەچۈرۈم قىلدىم» دېسە، ئۇ سۆزىدە چىڭ تۇرىدۇ ۋە ئىشەنچلىكتۇر؛ (2) خۇدا ئادىل سوتچى بولۇپ، گۇناھنى جازالىماي قويمايدۇ. شۇڭا بىزنى كەچۈرۈش ئۈچۈن بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى ئۆز ئىختىيارى بىلەن ئۆز ئۈستىگە ئالغان قۇربانلىقىمىز گۇناھسىز ئەيسا مەسىھكە قويغان؛ ئۇ بىزنىڭ ئورنىمىزدا ئۆلدى. شۇڭا يوھاننا ««خۇدا بىزنىڭ گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈشكە... ئىشەنچلىك ھەم ئادىلدۇر» دەيدۇ. خۇدا گۇناھلىرىمىزنى كەچۈرۈشى بىلەن ئىش توختىمايدۇ، ئەلۋەتتە؛ ئۇ يەنە بىزنى «بارلىق ھەققانىيسىزلىقتىن پاك قىلىدۇ».

7 «ئەزىز باللىرىم» گرېك تىلىدا «كىچىك باللىرىم».

8 «ياردەمچى ۋەكىل» گرېك تىلىدا «پاراكلېتوس» دېيىلىدۇ، بۇ سۆز «يۇھ.» 14:16، 26، 15:26، 7:16دە «ياردەمچى» دەپ تەرجىمە قىلىنىدۇ. «پاراكلېتوس» شۇ يەرلەردە مۇقەددەس روھنى كۆرسىتىدۇ. شۇ يەرلەردىكى بۇ سۆزنىڭ تولۇق مەنىسى توغرۇلۇق ئىزاھاتلارنى كۆرۈڭ.

مەسىھ باردۇر. 2 ئۇ ئۆزى گۇناھلىرىمىز ئۈچۈن جازانى كۆتۈرگۈچى كافارەتتۇر[9]؛
مۇشۇ كافارەت پەقەت بىزنىڭ گۇناھلىرىمىز ئۈچۈنلا ئەمەس، بەلكى پۈتكۈل
دۇنيادىكىلەرنىڭ گۇناھلىرى ئۈچۈندۇر.
3 بىزنىڭ ئۇنى تونۇغانلىقىمىزنى بىلەلىشىمىز ــ ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلىشىمىزدىندۇر. 4 «ئۇنى تونۇيمەن» دەپ تۇرۇپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل
قىلمىغۇچى كىشى يالغانچىدۇر، ئۇنىڭدا ھەقىقەت يوقتۇر. 5 لېكىن كىمكى
ئۇنىڭ سۆزىگە ئەمەل قىلسا، ئەمدى ئۇنىڭدا خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى[10]
ھەقىقەتەن كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. بىز ئۆزىمىزنىڭ ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىزنى[11]
ئەنە شۇنىڭدىن بىلىمىز. 6 «خۇدادا[12] تۇرۇپ ياشايمەن» دېگۈچى بولسا
ئەيسانىڭ[13] ماڭغىنىدەك ئوخشاش مېڭىشى كېرەك.

قېرىنداشلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىش نۇرنىڭ بەلگىسى

7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرگە بۇرۇن ئاڭلاپ باقمىغان يېڭى بىر ئەمرنى
ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى

---

9 «جازانى كۆتۈرگۈچى كافارەت» ــ «رىم.» 25:3، 18:4، «ئىبر.» 5:9دە مۇشۇنىڭغا يېقىن بىر سۆز تېپىلىدۇ. تەۋراتتا بۇ سۆز (ئىبرانىي تىلىدا) «كافارەت تەختى» ياكى «رەھىم تەختى» («مىس.» 17:25) ھەم بەزىدە «گۇناھ تىلەش قۇربانلىقى» ياكى «گۇناھنى ياپقۇچى قۇربانلىق» دېگەن مەنىدە كۆرۈلىدۇ. ئىنجىلدا ئۇنىڭ ئاساسىي ئۇقۇمى خۇدانىڭ غەزىپىنى ئۆز ئۈستىگە ئېلىش ۋە شۇنداقلا گۇناھلاردىن پاك قىلىشتۇر.

10 ئىنجىل بويىچە ئىنسانلار بىر-بىرىمىزنى سۆيۈش ئۈچۈن ۋە خۇدانىڭ ئۆزىنى سۆيۈش ئۈچۈن قەلبىمىزگە «خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى» مۇقەددەس روھ ئارقىلىق تۆكۈلۈشى كېرەك («رىم.» 5:5) ئاندىن بىزنىڭ خۇداغا ۋە ئىنسانلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز مۇمكىن بولىدۇ. شۇڭا «خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى» خۇدادىن كەلگەن ھەم بىزدىن خۇداغا ھەم ئىنسانلارغا قارىتىلغان مۇھەببىتىمىزنىڭ ھەممىسىنى كۆرسىتىدۇ.

11 «ئۇنىڭدا بولغانلىقىمىز» ــ دېمەك، ئۇنىڭ بىلەن يېقىن ئالاقىدە بولغانلىقتۇر. «رىملىقلارغا»دىكى كىرىش سۆزىمىزدىكى «مەسىھدە» «خۇدادا» ۋە «روھتا» توغرۇلۇق بايانلىرىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

12 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭدا».

13 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭ».

يېزىۋاتىمەن. ئۇشبۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر[14].
8 لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلەرگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر دېسەكمۇ
بولىدۇ؛ بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق
ئۆتۈپ كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى.[15]
9 كىمدەكىم ئۆزىنى «نۇردا ياشاۋاتىمەن» دەپ تۇرۇپ، قېرىندىشىنى
ئۆچ كۆرسە، ئۇ بۈگۈنگىچە قاراڭغۇلۇقتا تۇرۇۋاتقان بولىدۇ. 10 قېرىندىشىغا
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن كىشى يورۇقلۇقتا تۇرماقتا، ئۇنىڭدا گۇناھقا
پۇتلاشتۇرىدىغان ھېچنېمە قالمايدۇ. 11 لېكىن قېرىندىشىنى ئۆچ كۆرگەن
كىشى قاراڭغۇلۇقتىدۇر؛ ئۇ قاراڭغۇلۇقتا ماڭىدۇ ۋە قەيەرگە كېتىۋاتقانلىقىنى
بىلمەيدۇ، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۇنىڭ كۆزلىرىنى قارىغۇ قىلىۋەتكەن.

12 مەن بۇلارنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم[16]، چۈنكى
گۇناھلىرىڭلار ئۇنىڭ نامى[17] ئۈچۈن كەچۈرۈم قىلىنىدى.

13 مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار
بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار.

مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر ئۇ رەزىل[18]
ئۈستىدىن غەلىبە قىلدىڭلار.

14 مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئەزىز بالىلىرىم، چۈنكى سىلەر
ئاتىنى تونۇدۇڭلار.

مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى ئاتىلار، چۈنكى سىلەر ئەزەلدىن بار
بولغۇچىنى تونۇدۇڭلار.

---

14 يوھاننا كۆرسەتكەن ئەمر، شۈبھىسىزكى، «بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىڭلار».
11:3، 21:4، «يوھ.» 34:13، 12:15نى كۆرۈڭ.

15 بۇ سىرلىق ئەمما بەك مۇھىم 7-8-ئايەتلەر توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە ئازراق توختىلىمىز.
بىزنىڭچە ئاساسىي مەنىسى شۇكى، «روھىي ھايات» كەلگەندىن كېيىن ئىنسانلاردا «بىر-بىرىڭلارغا
مۇھەببەت كۆرسىتىش» ھەقىقەتەن مۇمكىن بولىدۇ، شۇڭا بۇ ئەمرمۇ «يېڭى» بولىدۇ.

16 گرېك تىلىدا «ئى كىچىك بالىلىرىم».

17 «ئۇنىڭ نامى» ــ ئەيسا مەسىھنىڭ نامى. ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە باركى، «ئەيسا» دېگەن نام
«پەرۋەردىگارنىڭ نىجاتى» دېگەن مەنىدە.

18 «ئۇ رەزىل» شەيتاننى كۆرسىتىدۇ.

مەن بۇنى سىلەرگە يېزىۋاتىمەن، ئى يىگىتلەر، چۈنكى سىلەر كۈچلۈكسىلەر، خۇدانىڭ سۆز-كالامى سىلەردە تۇرىدۇ ۋە سىلەر ئۇ رەزىل ئۈستىدىن غەلىبە قىلدىڭلار.

15 بۇ دۇنيانى ۋە بۇ دۇنيادىكى ئىشلارنى سۆيمەڭلار. ھەركىم بۇ دۇنيانى سۆيسە،
ئاتىنىڭ سۆيگۈسى ئۇنىڭدا يوقتۇر[19]. 16 چۈنكى بۇ دۇنيادىكى بارلىق ئىشلار،
يەنى ئەتتىكى ھەۋەس[20]، كۆزلەردىكى ھەۋەس ۋە ھاياتىغا بولغان مەغرۇرلۇقنىڭ
ھەممىسى ئاتىدىن كەلگەن ئەمەس، بەلكى بۇ دۇنيادىن بولغاندۇر، خالاس[21]؛
17 ۋە بۇ دۇنيا ۋە ئۇنىڭدىكى ھەۋەسلەرنىڭ ھەممىسى ئۆتۈپ كېتىدۇ. لېكىن
خۇدانىڭ ئىرادىسىگە ئەمەل قىلغۇچى كىشى مەڭگۈ ياشايدۇ.

دەججال — ئەيسا مەسىھنىڭ رەقىبى

18 ئەزىز بالىلىرىم، زاماننىڭ ئاخىرقى سائىتى يېتىپ كەلدى؛ ۋە سىلەر
دەججالنىڭ[22] ئاخىر زاماندا كېلىدىغانلىقىنى ئاڭلىغىنىڭلاردەك، ئەمەلىيەتتە
بولسا ھازىرنىڭ ئۆزىدىلا نۇرغۇن دەججاللار مەيدانغا چىقتى؛ بۇنىڭدىن زاماننىڭ

19 ئاتىنىڭ سۆيگۈسى» — خۇدادىن كەلگەن مۇھەببەت، دېمەك. 5:2 ۋە ئۇنىڭدىكى «خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى» توغرۇلۇق ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

20 «ئەتتىكى ھەۋەس». ئىنجىلدا «ئەت» ياكى «ئەتلەر» كۆپ ۋاقىتلاردا ئىنسانلاردىكى گۇناھنىڭ تەبىئىتىنى كۆرسىتىدۇ. «رىملىقلارغا»دىكى كىرىش سۆزنىڭ ئىنسانلاردىكى «ئەت» ۋە «ئەتلەر» توغرۇلۇق بايانلارنى كۆرۈڭ.

21 ئۇقۇرمەنلەر دۇنيادىكى ئىشلارنىڭ بۇ ئۈچ ئامىلىنىڭ (1) شەيتاننىڭ ھاۋائانىمىزنىڭ ئالدىغا قويغان ئۈچ خىل ئېزىتقۇ ئامىلغا ئوخشاش ئىكەنلىكىنى («يارىتىلىش» 6:3)؛ (2) شەيتاننىڭ چۆل باياۋاندا ئەيسا مەسىھنى سىنىغاندىكى ئۈچ خىل ۋەسۋەسىسىگە ئوخشاش ئىكەنلىكىنى بايقىيالايدۇ («مات.» 1:4-11، «لۇقا» 1:4-13نى كۆرۈڭ).

22 «دەججال» گرېك تىلىدا «ئانتىخرىستوس». دەججال توغرۇلۇق «دان.» 9-بابتىكى ئىزاھاتلارنى، «مات.» 24-باب ۋە ئىزاھاتلىرىنى ۋە «2تېس.» 2-باب ۋە ئىزاھاتلارنى، «ۋەھىي» 13-باب ۋە «قوشۇمچە سۆز»نى (دەججال توغرۇلۇق) كۆرۈڭ. بۇ ئايەتتە تىلغا ئېلىنغان «نۇرغۇن دەججاللار» مەسىھ ۋە ئۇنىڭ تەلىمگە قارشى چىققانلارنىڭ ھەممىسىنى كۆرسىتىدۇ (19- ۋە 22-ئايەتنى كۆرۈڭ).

ئاخىرقى سائەتتى بولۇپ قالغانلىقى بىزگە مەلۇم. 19 ئۇلار ئارىمىزدىن چىقتى،
لېكىن ئۇلار ئەسلىدە بىزلەردىن ئەمەس ئىدى. چۈنكى ئەگەر بىزلەردىن
بولغان بولسا، ئارىمىزدا تۇرىۋەرگەن بولاتتى. لېكىن ئۇلارنىڭ ھېچقايسىسىنىڭ
ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن[23] ئۇلار
ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى.
20 ھالبۇكى، سىلەر بولساڭلار مۇقەددەس بولغۇچىدىن[24] كەلگەن
مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولدۇڭلار[25] ۋە شۇنىڭ ئۈچۈن سىلەر ھەممە
ئىشنى بىلىسىلەر[26]. 21 سىلەرگە بۇ خەتنى يېزىشىمدىكى سەۋەب، سىلەرنىڭ
ھەقىقەتنى بىلمىگەنلىكىڭلار ئۈچۈن ئەمەس، بەلكى ھەقىقەتنى بىلىپ،
يالغانچىلىقنىڭ ھەقىقەتتىن كېلىپ چىقمايدىغانلىقىنى بىلگەنلىكىڭلار
ئۈچۈندۇر. 22 ئەمىسە، كىم يالغانچى؟ ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىنى ئىنكار
قىلغۇچى كىشى بولسا، ئۇ يالغانچىدۇر. ئاتا ۋە ئوغۇلنى ئىنكار قىلغۇچى كىشى
ئۆزى بىر دەججالدۇر. 23 كىمدەكىم ئوغۇلنى رەت قىلسا ئۇنىڭدا ئاتا بولمايدۇ.

---

[23] «... ئەسلىدە بىزدىكىلەردىن بولمىغانلىقى پاش قىلىنغانلىقى ئۈچۈن» ـــ دېمەك، خۇدا تەرىپىدىن بېكىتىلگەن ئىش؛ شۈبھىسىزكى، مۇشۇ «دەججاللار» قېرىنداشلارنىڭ كىچىك پېئىللىقىغا، شۇنداقلا مەغرۇرلۇقتا بولغان ئۆچمەنلىكىگە چىدىمىغان بولۇپ، شۇ چاغدا خۇدا ئۇلارنى جامائەتكە پاش قىلىش ئۈچۈن ئۇلارنى ئۆز مەغرۇر تەبىئىيتىنىڭ كەينىگە كىرىشكە قوزغىغان؛ شۇنىڭ بىلەن «ئۇلار ئارىمىزدىن چىقىپ كەتتى».

[24] «مۇقەددەس بولغۇچى» ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ.

[25] «مۇقەددەس بولغۇچىدىن كەلگەن مەسىھلىگۈچى روھتىن نېسىپ بولدۇڭلار». «مەسىھلىگۈچى روھ» دېگەن بۇ سۆز مۇشۇ يەردە مۇقەددەس روھنى كۆرسىتىدۇ؛ بۇ سۆز ئەسلىدە تەۋرات دەۋرىدە پادىشاھلارنى، كاھىنلارنى ۋە بەزىدە پەيغەمبەرلەرنى ئۆز مەنسىپىگە بېكىتىش ۋە تەستىقلاش ئۈچۈن ئۇلارنىڭ بېشىغا قۇيۇلغان «مۇقەددەس ماي»نى كۆرسىتەتتى («مەسىھلىگۈچى ماي»)؛ بۇ ئىش تەۋراتتا «مەسىھ قىلىش» ياكى «مەسىھلەش» دەپ ئاتىلاتتى. ئىنجىل دەۋرىدە ناسارەتلىك ئەيسا ماي بىلەن ئەمەس، بەلكى مۇقەددەس روھ بىلەن «مەسىھ قىلىنغان» («مات.» 16:3، «لۇقا» 22:3، 18:4، «روس.» 38:10نى كۆرۈڭ).

ھازىر مەسىھ ئەسلىدە ئۆزىنى «مەسىھ قىلغۇچى روھ»نى، يەنى خۇدانىڭ مۇقەددەس روھىنى ئۆزىگە ئېتىقاد قىلغۇچىلارغا ئاتا قىلىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن ئىنجىل دەۋرىدە تەۋراتتىكى «مەسىھلەش مېيى»نىڭ ئادەمنىڭ بېشىغا قۇيۇلۇشىنىڭ ئورنىغا، «مەسىھلىگۈچى روھ»، يەنى مۇقەددەس روھ ئادەمنىڭ روھ-قەلبىنىڭ ئۈستىگە كېلىپ شۇ يەردە ماكان تۇتىدۇ.

[26] ياكى «ھەممە ئادەمنى بىلىسىلەر» ياكى «ھەممىڭلار ھەقىقەتنى بىلىسىلەر».

لېكىن ئوغۇلنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇنىڭدا ئاتا بولىدۇ[27].
24 سىلەر بولساڭلار، بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلارنى ئۆزۈڭلاردا داۋاملىق تۇرغۇزۇۋېرىڭلار. بۇرۇندىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقىنىڭلار سىلەردە داۋاملىق تۇرىۋەرسە، سىلەرمۇ داۋاملىق ئوغۇل ۋە ئاتىدا ياشاۋاتقان بولىسىلەر؛ 25 ۋە ئۇنىڭ[28] بىزگە قىلغان ۋەدىسى بولسا دەل شۇ ــ مەڭگۈ ھاياتلىقتۇر.
26 سىلەرنى ئازدۇرماقچى بولغانلارنى نەزەردە تۇتۇپ، بۇلارنى سىلەرگە يازدىم؛
27 سىلەر بولساڭلار، سىلەر ئۇنىڭدىن[29] قوبۇل قىلغان مەسىھلىگۈچى روھ[30] سىلەردە تۇرىۋېرىدۇ، سىلەر ھېچكىمنىڭ ئۆگىتىشىگە موھتاج ئەمەسسىلەر؛ بەلكى ئەنە شۇ مەسىھلىگۈچى روھ سىلەرگە بارلىق ئىشلار توغرۇلۇق ئۆگىتىۋاتقاندەك (ئۇ ھەقتۇر، ھېچ يالغان ئەمەستۇر!) ــ ھەم ئۆگەتكەندەك، سىلەر داۋاملىق ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىسىلەر.
28 ئەمىسە، ئى ئەزىز بالىلىرىم، داۋاملىق ئۇنىڭدا تۇرۇپ ياشاۋېرىڭلار. شۇنداق قىلساڭلار، ئۇ ھەرقاچان قايتىدىن ئايان بولغاندا قورقماس[31] بولىمىز ھەم ئۇ كەلگىنىدە ئۇنىڭ ئالدىدا ھېچ خىجالەت بولۇپ قالمايمىز.
29 خۇدانىڭ[32] ھەققانىي ئىكەنلىكىنى بىلگەنىكەنسىلەر، ھەققانىيلىقنى ئەمەل قىلغۇچىلارنىڭ ھەربىرىنىڭ ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى[33] ئىكەنلىكىنىمۇ بىلىسەڭلار كېرەك.

27 گرېك تىلىدا «كىمدەكىم ئوغۇلنى رەت قىلسا، ئۇ ئاتىغا ئىگە بولمايدۇ؛ لېكىن ئوغۇلنى ئېتىراپ قىلسا، ئۇ ئاتىنىمۇ ئىگە بولىدۇ» دېگەن سۆزلەر بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.
28 «ئۇنىڭ» ــ خۇدانىڭ ئۆزىنى ياكى ئەيسانى كۆرسىتىدۇ؛ بىزنىڭچە «ئۇ» 20-ئايەتتە تىلغا ئېلىنغان «مۇقەددەس بولغۇچى»نى، يەنى ئەيسانى كۆرسەتسە كېرەك.
29 «ئۇنىڭدىن» ــ مۇشۇ يەردە خۇدانىڭ ئۆزىنى ياكى ئەيسانى كۆرسىتىدۇ؛ بىزنىڭچە «ئۇ» يەنە 20-ئايەتتە تىلغا ئېلىنغان «مۇقەددەس بولغۇچى»نى، يەنى ئەيسانى كۆرسەتسە كېرەك.
30 «مەسىھلىگۈچى روھ» ــ 20-ئايەت ۋە ئۇنىڭدىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.
31 ياكى «يۈرەكلىك».
32 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭ». مۇشۇ ئايەتتە خۇدانى كۆرسىتىشى كېرەك، چۈنكى ئايەتنىڭ كېيىنكى قىسمىدا «ئۇنىڭدىن (خۇدادىن) تۇغۇلۇش» تىلغا ئېلىنىدۇ.
33 «ئۇنىڭ تەرىپىدىن تۇغۇلغۇچى» ــ دېمەك، خۇدانىڭ پەرزەنتى، «قايتىدىن، يۇقىرىدىن تۇغۇلغان» كىشىنى كۆرسىتىدۇ. «يۇھ.» 3:1-21نى كۆرۈڭ.

بىز خۇدانىڭ پەرزەنتلىرى

3

1 قاراڭلار، ئاتا بىزگە شۇنداق چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەنكى،
بىز «خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرى» دەپ ئاتالدۇق ــ ۋە بىز ھەقىقەتەنمۇ
شۇنداق. بۇ دۇنيا شۇ سەۋەبتىن بىزنى تونۇپ يەتمەيدۇكى، چۈنكى بۇ دۇنيا
ئۇنى[34] تونۇمىدى. 2 سۆيۈملۈكلىرىم، بىز ھازىر خۇدانىڭ ئەزىز بالىلىرىدۇرمىز؛
كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز تېخى ئوچۇق ئايان قىلىنمىغان. بىراق ئۇ[35]
قايتىدىن ئايان قىلىنغاندا[36]، ئۇنىڭغا ئوخشاش بولىدىغانلىقىمىزنى بىلىمىز؛
چۈنكى شۇ چاغدا بىز ئۇنىڭ ئەينەن ئۆزىنى كۆرىمىز. 3 ۋە مەسىھگە[37] ئۈمىد
باغلىغان ھەربىر كىشى ئۇ[38] پاك بولغاندەك ئۆزىنى پاكلىماقتا.
4 گۇناھ سادىر قىلغان كىشى خۇدانىڭ قانۇنىغا[39] خىلاپلىق قىلغان بولىدۇ.
چۈنكى گۇناھ سادىر قىلغانلىق خۇدانىڭ قانۇنىغا خىلاپلىق قىلغانلىقتۇر[40].
5 ھالبۇكى، سىلەر ئۇنى[41] گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن[42] دۇنياغا كېلىپ

---

34 «ئۇنى» ــ ئەيسا مەسىھ ياكى خۇدانىڭ ئۆزىنى كۆرسىتىدۇ. بىزنىڭچە مەسىھنى كۆرسىتىدۇ («يۇھ.» 1:10نى كۆرۈڭ).

35 «ئۇ» ــ ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ. تۆۋەندىكى ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

36 «ئۇ قايتىدىن ئايان قىلىنغاندا» ــ مۇشۇ ئايەتتىكى «ئۇ» بىزنىڭچە ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ. بەزى ئالىملار ئايەتنى باشقىچە چۈشىنىپ: ــ «ئۇ» (دېمەك، بىزنىڭ كەلگۈسىدە قانداق بولىدىغانلىقىمىز») ئايان قىلىنغاندا...» دەپ قارايدۇ. لېكىن بىزنىڭچە روسۇل يۇھاننا مەسىھنى ئۇلۇغلاشتىكى ھەربىر پۇرسەتتىن تولۇق پايدىلىنىدۇ، مۇشۇ يەردىمۇ شۇنداق قىلغان بولۇپ، ئۇ يەنىلا مەسىھنى كۆرسەتكەن.

37 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭغا».

38 «ئۇ» مۇشۇ يەردە بەلكىم مەسىھنى كۆرسىتىدۇ؛ يۇقىرىقى 2-ئايەت ۋە ئىزاھاتنى كۆرۈڭ.

39 گرېك تىلىدا پەقەت «قانۇن» دەپ ئېيتىلىدۇ. لېكىن كۆزدە تۇتۇلغىنى مەلۇم بىر ئىنسانىي قانۇن ئەمەس، بەلكى خۇدانىڭ قانۇنىدۇر. يۇھاننانىڭ مۇشۇ يەردە كۆزدە تۇتقىنى بەلكىم مۇسا پەيغەمبەرگە چۈشۈرۈلگەن قانۇن بولۇپلا قالماي، يەنە بەلكىم ھەربىر كىشىنىڭ ۋىجدانىدا (ئاز بولسۇن، كۆپ بولسۇن) نامايان قىلىنغان خۇدانىڭ قانۇنىنى كۆرسەتسە كېرەك («رىم.» 2:13-15نىمۇ كۆرۈڭ).

40 بۇ ئايەت 2:29دىكى سۆزلەرنىڭ داۋامىدۇر.

41 «ئۇنى» ــ مەسىھنى.

42 «گۇناھلارنى ئېلىپ تاشلاش ئۈچۈن» ــ «يۇھ.» 1:29نى كۆرۈڭ.

ئايان قىلىنغان ۋە شۇنداقلا ئۇنىڭدا ھېچقانداق گۇناھ يوقتۇر، دەپ بىلىسىلەر.
6 ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەكىم گۇناھ
سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ[43].
7 ئەزىز بالىلىرىم، ھېچكىمنىڭ سىلەرنى ئالدىشىغا يول قويماڭلار.
ھەققانىيلىقتا ئەمەل قىلغۇچى كىشى ئۇ[44] ھەققانىي بولغىنىدەك ھەققانىيدۇر.
8 لېكىن گۇناھ سادىر قىلغۇچى ئىبلىستىندۇر. چۈنكى ئىبلىس ئەلمىساقتىن
تارتىپ گۇناھ سادىر قىلىپ كەلمەكتە. خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ دۇنيادا ئايان
قىلىنىشىدىكى مەقسەت ئىبلىسنىڭ ئەمەللىرىنى يوقىتىشتۇر. 9 خۇدادىن
تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇرۇقى[45] ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا،
ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر[46].
10 خۇدانىڭ بالىلىرى بىلەن ئىبلىسنىڭ بالىلىرى شۇنىڭ بىلەن پەرقلىنىدۇكى،
كىمدەكىم ھەققانىيلىقتا ئەمەل قىلمىسا ۋە ياكى ئۆز قېرىندىشىغا مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسەتمىسە خۇدادىن ئەمەستۇر.
11 چۈنكى سىلەر دەسلەپتىن ئاڭلاپ كېلىۋاتقان خەۋەر مانا دەل
شۇكى، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىز كېرەكتۇر. 12 ئۇ
ئۇ رەزىلدىن بولغان، ئىنىسىنى ئۆلتۈرگەن قابىلغا ئوخشاش بولماسلىقىمىز
كېرەك؛ ئۇ نېمىشقا ئىنىسىنى قەتل قىلدى؟ ئۇنىڭ ئۆزىنىڭ قىلغانلىرى
رەزىل، ئىنىسىنىڭ قىلغانلىرى ھەققانىي بولغانلىقى ئۈچۈن شۇنداق قىلغان.
13 شۇڭا، ئى قېرىنداشلار، بۇ دۇنيا سىلەرنى ئۆچ كۆرسە، بۇنىڭغا ھەيران

43 «گۇناھ سادىر قىلسا،...» شۇبھىسىزكى، ئادەمنىڭ ئادەتتىكى يۈرۈش-تۇرۇشىنى، گۇناھ ئىلكىدىن چىقماي تۇرغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. 9:3 ۋە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

44 «ئۇ» — بىزنىڭچە مۇشۇ يەردە يەنە مەسىھنى كۆرسىتىدۇ. يۇقىرىقى 5-6-ئايەتنى كۆرۈڭ.

45 «خۇدانىڭ ئۇرۇقى» — مۇشۇ يەردە يەنىلا ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ. «مات.» 23-1:13 ۋە «يۇھ.» 24:12نى كۆرۈڭ.

46 «خۇدانىڭ ئۇرۇقى (ياكى «نەسلى») ئۇنىڭدىن ئورۇن ئالغاچقا...» — «خۇدانىڭ ئۇرۇقى» ئادەتتە مەسىھنىڭ ئۆزى ياكى ئۇنىڭ سۆز-كالامىنى كۆرسىتىدۇ. باشقىچە ئېيتقاندا، مەسىھ ئەيسانىڭ تەبىئىيتىنى، شۇنداقلا ئۇنىڭ كىشىلەرنىڭ روھىدىن ئورۇن ئالغانلىقىنى كۆرسىتىدۇ. «مات.» 23-1:13نى، «رىم.» 17-15:4نى، 8-7:9 ۋە «گال.» 16:3نى كۆرۈڭ.

بۇ ئايەت توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

قالماڭلار. 14 بىز قېرىنداشلارنى سۆيگەنلىكىمىزدىن، ئۆلۈمدىن ھاياتلىققا
ئۆتكەنلىكىمىزنى بىلىمىز. ئۆز قېرىندىشىنى سۆيمىگۈچى تېخى ئۆلۈمدە
تۇرۇۋاتىدۇ. 15 قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلغان كىشى قاتىلدۇر[47] ۋە
ھېچقانداق قاتىلدا مەڭگۈلۈك ھاياتنىڭ بولمايدىغانلىقىنى بىلىسىلەر[48]. 16بىز
شۇنىڭ بىلەن مېھىر-مۇھەببەتنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلىمىزكى، ئۇ[49] بىز
ئۈچۈن ئۆز جېنىنى پىدا قىلدى؛ شۇنىڭدەك بىزمۇ قېرىنداشلىرىمىز ئۈچۈن
ئۆز جېنىمىزنى پىدا قىلىشقا قەرزداردۇرمىز. 17 ئەمما كىمكى بۇ دۇنيادا
مال-مۈلكى[50] تۇرۇپ، قېرىندىشىنىڭ موھتاجلىقىنى كۆرۈپ تۇرۇپ، ئۇنىڭغا
كۆكسى-قارنىنى ئاچمىسا، بۇنداق كىشىدە نەدىمۇ خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى
بولسۇن؟ 18 ئەزىز باللىرىم، سۆز بىلەن ۋە تىل بىلەن ئەمەس، بەلكى ئەمەلدە
ۋە ھەقىقەتتە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى. 19 بىز شۇنداق ئىشلار بىلەن
ئۆزىمىزنىڭ ھەقىقەتتىن بولغانلىقىمىزنى بىلەلەيمىز ۋە خۇدانىڭ[51] ئالدىدا
قەلبىمىزنى خاتىرجەم قىلالايمىز[52].

20 شۇنداقتىمۇ، مۇبادا قەلبىمىز[53] بىزنى يەنىلا ئەيىبلىسە، خۇدا يەنىلا
قەلبىمىزدىن ئۈستۈن ۋە ھەممىنى بىلگۈچىدۇر. 21 سۆيۈملۈكلىرىم، ئەگەر
قەلبىمىز[54] بىزنى ئەيىبلىمىسە، خۇدانىڭ ئالدىدا يۈرەكلىك[55] تۇرىمىز 22ۋە
شۇنداقلا ئۇنىڭدىن نېمىنى تىلىسەك شۇنىڭغا ئېرىشەلەيمىز؛ چۈنكى بىز ئۇنىڭ

47 «مات.» 21:5-22نى كۆرۈڭ.

48 بۇ سۆزلەر ھېچبىر قاتىل خۇدانىڭ كەچۈرۈمىگە ئېرىشەلمەيدۇ، دېگەنلىك ئەمەس. مەسىلەن «مات.» 31:12، «1كور.» 9:6-11نى كۆرۈڭ.

49 «ئۇ» — مەسىھ، ئەلۋەتتە.

50 «مال-مۈلۈك» مۇشۇ يەردە، گرېك تىلىدا «تىرىكچىلىك» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

51 گرېك تىلىدا «ئۇنىڭ».

52 ياكى «قايىل قىلالايمىز». دېمەك، بىرسى «مەن خۇدادىنمۇ، ئەمەسمۇ؟» دەپ گۇمانلانغان بولسا، ئۆزىدىن «مەندە مېھىر-مۇھەببەت بارمۇ-يوق؟» دەپ سورىسا ۋە ئۆزىنىڭ مېھىر-مۇھەببەتتە ياشاۋاتقانلىقىنى كۆرگەن بولسا، «مەن ھەقىقەتەن خۇدادىن تۇغۇلغانمەن» دەپ ئۆزىنى قايىل قىلالايدۇ.

53 بۇ ئايەتتە «قەلبىمىز» بەلكىم «ۋىجدانىمىز»نى كۆرسىتىدۇ.

54 بۇ ئايەتتە «قەلبىمىز» بەلكىم يەنە «ۋىجدانىمىز»نى كۆرسىتىدۇ.

55 ياكى «قورقماس».

ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىپ، ئۇنى خۇرسەن قىلىدىغان ئىشلارنى قىلىمىز. [23] ۋە ئۇنىڭ ئەمرى شۇكى، ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھنىڭ نامىغا ئىتىقاد قىلىشىمىز ھەمدە ئۇنىڭ بىزگە تاپىلىغىنىدەك[(56)] بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشىمىزدىن ئىبارەتتۇر. [24] ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىدىغان كىشى خۇدادا[(57)] ياشايدىغان ۋە خۇدامۇ[(58)] ئۇنىڭدا ياشايدىغان بولىدۇ. ئەمدى خۇدانىڭ بىزدە ياشايدىغانلىقىنى بىلگىنىمىز بولسا، ئۇ بىزگە ئاتا قىلغان روھتىندۇر.

ساختا پەيغەمبەرلەردىن ھەزەر ئەيلەڭلار

4 [1] سۆيۈملۈكلىرىم، ھەربىر «ۋەھىي قىلغۇچى» روھلارنىڭ ھەممىسىگىلا[(59)] ئىشىنىۋەرمەڭلار، بەلكى بۇ روھلارنىڭ خۇدادىن كەلگەن-كەلمىگەنلىكىنى پەرقلەندۈرۈش ئۈچۈن ئۇلارنى سىناڭلار. چۈنكى نۇرغۇن ساختا پەيغەمبەرلەر دۇنيادىكى جاي-جايلارغا پەيدا بولدى. [2] خۇدانىڭ روھىنى مۇنداق پەرقلەندۈرەلەيسىلەر: ئەيسانى، يەنى دۇنياغا ئىنسانىي تەندە[(60)] كەلگەن مەسىھنى ئېتىراپ قىلغۇچى ھەربىر روھ[(61)] خۇدادىن بولىدۇ.

[56] «ئۇنىڭ بىزگە تاپىلىغىنى» ــ مۇشۇ يەردە بىزنىڭچە خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ (مەسىھ ئارقىلىق) بىزگە تاپىلىغىنىنى كۆرسىتىدۇ.
[57] گرېك تىلىدا «ئۇنىڭدا».
[58] گرېك تىلىدا «ئۇمۇ».
[59] ««ۋەھىي قىلغۇچى» روھ» بەلكىم ئېتىقادچىنىڭ ئۆز ۋۇجۇدىغا يېقىن كېلىپ «ساڭا ۋەھىي قىلىمەن» دەيدىغان روھنى، ياكى ئېھتىمالغا ئەڭ يېقىن بولغىنى ئېتىقادچىلارنىڭ يېنىغا كەلگەن ياكى ھەتتا جامائەتنىڭ ئۆز ئىچىدىن تۇرۇپ «مەن سىلەرگە خۇدانىڭ ۋەھيىنى ھازىر يەتكۈزىمەن» دېگۈچىلەرنى كۆرسىتىدۇ؛ ئايەتنىڭ ئىككىنچى قىسمى دەل مۇشۇ «ساختا پەيغەمبەرلەر»نى كۆرسىتىدۇ.
[60] «ئىنسانىي تەندە» (ياكى «ئىنسان تېنىدە») گرېك تىلىدا «ئەتتە» بىلەن بىلدۈرۈلىدۇ.
[61] مۇشۇ ئايەتتە دېيىلگەن «روھ» مەلۇم ئىنساننىڭ ئاغزى ئارقىلىق گەپ قىلىۋاتىدۇ، ئەلۋەتتە. ھالقىلىق مەسىلە: ــ مەلۇم بىرسى جامائەتتە سۆز قىلىپ «خۇدانىڭ ۋەھيىنى سىلەرگە يەتكۈزىمەن» دېسە، بىراق «ئىنسانىي تەندە كەلگەن ئەيسا مەسىھ»نى ئېتىراپ قىلمىسا، ئەمدى ئۇنىڭدا سۆز قىلدىغان روھ خۇدانىڭ روھى ئەمەس، بەلكى جىن-شەيتانلارنىڭ بىرى ياكى بۇ كىشىنىڭ ئۆزىنىڭ خۇدا بىلەن قارشىلىشىدىغان ئىنسانىي روھ بولىدۇ، خالاس.

3 ۋە دۇنياغا ئىنسانىي تەندە كەلگەن ئەيسا مەسىھنى ئېتىراپ قىلمايدىغان
روھ[62] خۇدادىن كەلگەن ئەمەس. بۇنداقلاردا ئەكسىچە دەججالنىڭ روھى[63]
ئىشلەيدۇ؛ سىلەر بۇ روھنىڭ كېلىدىغانلىقى توغرۇلۇق ئاڭلىغانىدىڭلار ۋە
دەرۋەقە ئۇ ھازىر دۇنيادا پەيدا بولدى.
4 ئەي ئەزىز بالىلىرىم، سىلەر بولساڭلار خۇدادىن بولغانسىلەر ۋە
ئۇلارنىڭ[64] ئۈستىدىن غالىب كەلدىڭلار؛ چۈنكى سىلەردە تۇرغۇچى بۇ دۇنيادا
تۇرغۇچىدىن ئۈستۈندۇر[65]. 5 ئۇلار بولسا بۇ دۇنياغا مەنسۇپ؛ شۇڭا ئۇلار
بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ[66] ۋە بۇ دۇنيادىكىلەر ئۇلارغا قۇلاق سالىدۇ.
6 بىز بولساق خۇدادىن بولغانمىز؛ خۇدانى تونۇغان كىشى بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى
ئاڭلايدۇ. خۇدادىن بولمىغان كىشى بولسا بىزنىڭ سۆزلىرىمىزنى ئاڭلىمايدۇ.
مانا بۇنىڭدىن ھەقىقەتنىڭ روھى[67] بىلەن ئېزىتقۇلۇقنىڭ روھىنى[68] پەرق
ئېتەلەيمىز.

خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر

7 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتەيلى؛ چۈنكى
مېھىر-مۇھەببەتنىڭ ئۆزى خۇدادىندۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكۈچىنىڭ
ھەربىرى خۇدادىن تۇغۇلغان بولىدۇ ۋە خۇدانى تونۇيدۇ. 8 مېھىر-مۇھەببەت
كۆرسەتمىگۈچى كىشى خۇدانى تونۇمىغان بولىدۇ؛ چۈنكى خۇدا ئۆزى مېھىر-
مۇھەببەتتۇر. 9 خۇدانىڭ مېھىر-مۇھەببىتى بىزدە شۇنىڭ بىلەن ئاشكارا

62 شۇ ۋاقىتلاردا، بەزىلەر ئەيسا مەسىھنى «ھەقىقىي ئىنسان ئەمەس، بەلكى ئىنسانىنىڭ شەكلىدە نامايان بولغان بىر خىل روھ، خالاس» دېگەن يالغان تەلىم تارقالغانىدى.

63 ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە باركى، «دەججال»نىڭ مەنىسى «مەسىھگە قارشى» ھەم «مەسىھنىڭ ئورنىنى تالاشقۇچى»دۇر (يۇقىرىدىكى 2:18، 2:20 ۋە ئىزاھاتلارنى كۆرۈڭ).

64 «ئۇلار» مۇشۇ يەردە ساختا پەيغەمبەرلەرنى ۋە تەلىم بەرگۈچىلەرنى كۆرسىتىدۇ.

65 «سىلەردە تۇرغۇچى» مۇقەددەس روھنى، «بۇ دۇنيادا تۇرغۇچى» ئىبلىسنى كۆرسىتىدۇ.

66 «بۇ دۇنيانىڭ سۆزلىرىنى قىلىدۇ» ياكى «بۇ دۇنيادىن سۆزلەيدۇ» ياكى «بۇ دۇنيا توغرۇلۇق سۆزلەيدۇ».

67 «ھەقىقەتنىڭ روھى» خۇدانىڭ روھى، مۇقەددەس روھ.

68 «ئېزىتقۇلۇقنىڭ روھى» شەيتاننىڭ ئۆزى ياكى جىنلارنى كۆرسىتىدۇ.

بولدىكى، خۇدا بىزنى ئۇنىڭ ئارقىلىق ھاياتقا ئېرىشسۇن دەپ بىردىنبىر
يېگانە ئوغلىنى دۇنياغا ئەۋەتتى. 10 مېھىر-مۇھەببەت دەل شۇنىڭدىن
ئايانكى، بىزلەرنىڭ خۇدانى سۆيگىنىمىز بىلەن ئەمەس، بەلكى ئۇ ئۆزى بىزنى
سۆيۈپ گۇناھلىرىمىزنىڭ جازاسىنى كۆتۈرگۈچى كافارەت بولۇشقا ئۆز ئوغلىنى
ئەۋەتكىنى بىلەن ئاياندۇر.
11 ئى سۆيۈملۈكلىرىم، خۇدا بىزگە شۇ قەدەر مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتكەن
يەردە، بىزمۇ بىر-بىرىمىزگە مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە قەرزداردۇرمىز.
12 ھېچكىم ھېچقاچان خۇدانى كۆرگەن ئەمەس؛ لېكىن بىر-بىرىمىزگە مېھىر-
مۇھەببەت كۆرسەتسەك، خۇدا بىزدە ياشايدۇ ۋە ئۇنىڭ مېھىر-مۇھەببىتى
بىزدە كامالەتكە يەتكەن بولىدۇ. 13 بىز بىزنىڭ ئۇنىڭدا ياشاۋاتقانلىقىمىزنى ۋە
ئۇنىڭ بىزدە ياشاۋاتقانلىقىنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، ئۇ ئۆز روھىنى بىزگە ئاتا
قىلغان[69]. 14 بىز شۇنى كۆرگەن ۋە شۇنداقلا شۇنىڭغا گۇۋاھلىق بېرىمىزكى،
ئاتا ئوغلىنى دۇنياغا قۇتقۇزغۇچى بولۇشقا ئەۋەتتى. 15 ئەگەر كىمدەكىم ئەيسانى
خۇدانىڭ ئوغلى دەپ ئېتىراپ قىلسا، خۇدا ئۇنىڭدا، ئۇمۇ خۇدادا ياشايدۇ. 16
بىز بولساق خۇدانىڭ بىزگە بولغان مېھىر-مۇھەببىتىنى تونۇپ يەتتۇق، شۇنداقلا
ئۇنىڭغا تولىمۇ ئىشەندۇق. خۇدا ئۆزى مېھىر-مۇھەببەتتۇر ۋە مېھىر-مۇھەببەتتە
ياشىغۇچى كىشى خۇدادا ياشايدۇ، خۇدامۇ ئۇنىڭدا ياشايدۇ. 17 مۇشۇنداق بولغاندا،
مېھىر-مۇھەببەت بىزدە مۇكەممەللىشىدۇ؛ شۇنىڭ بىلەن بىز سوراق كۈنىدە[70]
خاتىرجەم-قورقماس بولالايمىز. چۈنكى ئەيسا[71] قانداق بولۇۋاتقان بولسا بىزمۇ
ھازىر بۇ دۇنيادا شۇنداق بولۇۋاتىمىز[72]. 18 مېھىر-مۇھەببەتتە قورقۇنچ يوقتۇر؛

---

69 «ئۇ ئۆز روھىنى بىزگە ئاتا قىلغان» گرېك تىلىدا «ئۇ ئۆز روھىدىن بىزگە ئاتا قىلغان» بىلەن ئىپادىلىنىدۇ.

70 ياكى «قىيامەت كۈنى». ئوقۇرمەنلەرنىڭ ئېسىدە بولسۇنكى، «قىيامەت كۈنى»نى ئەتراپلىق چۈشىنىش ئۈچۈن تەۋرات-ئىنجىلدا ئۇنىڭ توغرىسىدىكى كۆپ تەپسىلاتلار بار.

71 «ئەيسا» گرېك تىلىدا «ئۇ».

72 «ئەيسا قانداق بولۇۋاتقان بولسا... بىزمۇ شۇنداق..» ــ دېمەك، بىز بۇ دۇنيادا ئەيسادەك ئادىل، ھەققانىي، راستچىل، كەمتەر، مېھرىبان، مۇھەببەتلىك.... بولىمىز. تەكىتلەنگىنى «بۇ دۇنيادا» ــ چۈنكى بۇ دۇنيادا ئۇنداق بولۇش پەقەت خۇدانىڭ مېھىر-شەپقىتى ۋە تولۇق كۈچ-قۇدرىتى بولسا ئاندىن مۇمكىن بولىدۇ.

كامىل مېھىر-مۇھەببەت قورقۇنچنى ھەيدەپ يوققا چىقىرىدۇ[73]. چۈنكى
قورقۇنچ خۇدانىڭ جازاسى بىلەن باغلىنىشلىقتۇر؛ قورقۇنچى بار كىشى مېھىر-
مۇھەببەتتە كامالەتكە يەتكۈزۈلگەن ئەمەستۇر.
19 بىز مېھىر-مۇھەببەت كۆرستىمىز، چۈنكى خۇدا ئالدى بىلەن بىزگە
مېھىر-مۇھەببەت كۆرسەتتى. 20 ئەگەر بىرسى «خۇدانى سۆيىمەن» دەپ تۇرۇپ،
قېرىندىشىغا ئۆچمەنلىك قىلسا، ئۇ يالغانچىدۇر. چۈنكى كۆز ئالدىدىكى قېرىندىشىنى
سۆيمىگەن يەردە، كۆرۈپ باقمىغان خۇدانى قانداقمۇ سۆيسۇن؟ 21 شۇڭا بىزدە
ئۇنىڭدىن: «خۇدانى سۆيگەن كىشى قېرىندىشىنىمۇ سۆيسۇن» دېگەن ئەمر باردۇر.

ئېتىقاد «بۇ دۇنيا»نىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ

5
1 ئەيسانىڭ مەسىھ ئىكەنلىكىگە ئىشەنگەن ھەربىر كىشى خۇدادىن
تۇغۇلغان بولىدۇ؛ ۋە تۇغدۇرغۇچى ئاتىنى سۆيىدىغان ھەربىر كىشى
ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچىنىمۇ سۆيىدۇ[74]. 2 بىز ئۆزىمىزنىڭ خۇدانىڭ بالىلىرىنى
سۆيىدىغانلىقىمىزنى شۇنىڭدىن بىلىمىزكى، خۇدانى سۆيۈپ، ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە
ئەمەل قىلىشىمىزدىندۇر. 3 خۇدانى سۆيۈش ئۇنىڭ ئەمرلىرىگە ئەمەل قىلىش
دېمەكتۇر؛ ۋە ئۇنىڭ ئەمرلىرىدە تۇرماق ئېغىر ئىش ئەمەستۇر. 4 چۈنكى
خۇدادىن تۇغۇلغانلارنىڭ ھەممىسى بۇ دۇنيا[75] ئۈستىدىن غەلىبە قىلىدۇ؛ ۋە
دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلغۇچى كۈچ ــ دەل بىزنىڭ ئېتىقادىمىزدۇر. 5 بۇ
دۇنيانىڭ ئۈستىدىن غەلىبە قىلغۇچى زادى كىملەر؟ پەقەت ئەيسانى خۇدانىڭ
ئوغلى دەپ ئېتىقاد قىلغۇچىلار ئەمەسمۇ؟
6 ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛

73 ياكى «مېھىر-مۇھەببەت مۇكەممەل بولسا، قورقۇنچنى ھەيدەپ يوققا چىقىرىدۇ».

74 بۇ سۆز بەلكىم شۇ دەۋردىكى بىر تەمسىل بولۇشى مۇمكىن ئىدى. «ئۇنىڭدىن تۇغۇلغۇچى»لار ئېتىقادچى قېرىنداشلارنى كۆرستىدۇ.

75 «بۇ دۇنيا» مۇشۇ يەردە خۇداغا قارشى چىقىدىغان پۈتكۈل دۇنيادىكى ئېتىقادسىزلارنى كۆرستىدۇ، ئەلۋەتتە. چۈنكى ئەمەلىيەتتە «بۇ دۇنيادىكىلەر» شەيتاننىڭ ئىلكىدە مەركەزلەشكەن، خۇداغا قارشى بىر تۈزۈمدۇر.

ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ
ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر[76]، چۈنكى روھ ئۆزى ھەقىقەتتۇر.[77]
7 چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇق[78] ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: ــ 8 بۇلار روھ، سۇ ۋە
قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى بىردۇر[79]. 9 ئەگەر بىز ئىنسانلارنىڭ
گۇۋاھلىقىنى قوبۇل قىلساق، خۇدانىڭ گۇۋاھلىقى بۇلارنىڭكىدىن ئۈستۈندۇر.
خۇدا ئۆز ئوغلى توغرىسىدا شۇنداق گۇۋاھلىق بەرگەن ــ 10 (خۇدانىڭ
ئوغلىغا ئېتىقاد قىلغان كىشىنىڭ ئىچىدە شۇ گۇۋاھلىق باردۇر؛ بىراق خۇداغا
ئىشەنمىگەن كىشى ئۇنى يالغانچى قىلغان بولىدۇ، چۈنكى ئۇ خۇدانىڭ ئۆز
ئوغلىنى تەستىقلىغان گۇۋاھلىقىغا ئىشەنمىگەن) 11 گۇۋاھلىق دەل شۇدۇركى،
خۇدا بىزگە مەڭگۈلۈك ھاياتنى ئاتا قىلدى ۋە بۇ ھاياتلىق ئۇنىڭ ئوغلىدىدۇر.
12 شۇڭا ئوغۇلغا ئىگە بولغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولغان بولىدۇ؛ خۇدانىڭ
ئوغلىغا ئىگە بولمىغان كىشى ھاياتلىققا ئىگە بولمىغان بولىدۇ.

مەڭگۈلۈك ھايات

13 مەن بۇلارنى خۇدانىڭ ئوغلىنىڭ نامىغا ئېتىقاد قىلغان سىلەرگە
سىلەرنىڭ مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئىگە بولغانلىقىڭلارنى بىلىشىڭلار ئۈچۈن يازدىم.
14 ۋە بىزنىڭ ئۇنىڭغا بولغان تولۇق ئىشەنچ-خاتىرجەملىكىمىز شۇنداقكى،
ئۇنىڭ ئىرادىسىگە مۇۋاپىق ھەرقانداق بىر ئىشنى تىلىسەك، ئۇ بىزنى ئاڭلايدۇ.

76 «روھ» ــ خۇدانىڭ مۇقەددەس روھى، ئەلۋەتتە.
77 بۇ ئايەتنىڭ مەزمۇنى بىرنەچچە ساختا تەلىمگە قارىتا رەددىيە بېرىشتۇر. مۇئەللىپ قەتئىيلىك
بىلەن شۇنى ئىسپاتلىماقچىكى: (1) ئەيسا مەسىھ ھەقىقىي ئىنسان بولۇپ تۇغۇلدى؛ (2) ھەقىقىي
ئىنسان بولۇپ، يەھيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن سۇدا چۆمۈلدۈرۈلدى؛ (3) ھەقىقىي ئىنسان بولۇپ
كرېستتە ئۆلدى. بۇ رەددىيىنىڭ تەپسىلاتلىرى ئۈستىدە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە سەل توختىلىمىز.
78 «ئۇنىڭ توغرۇلۇق» ــ مەسىھ توغرۇلۇق.
79 بۇ ئايەت توغرۇلۇق ۋە 6-7-ئايەتلەر ئۈستىدە «قوشۇمچە سۆز»ىمىزدە توختىلىمىز. بىرئاز كونا
كۆچۈرۈلمىلەردە: ــ «چۈنكى ئۇ توغرۇلۇق ئەرشتە ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: بۇلار ئاتا، كالام ۋە
مۇقەددەس روھتۇر؛ بۇ ئۈچى بىردۇر. (8) يەر يۈزىدە ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: بۇلار روھ، سۇ ۋە
قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى ئوخشاشتۇر» دېيىلىدۇ.

15 ئۇنى ھەرنېمە تىلىگىنىمىزنى ئاڭلايدۇ دەپ بىلگەنىكەنمىز، دۇئايىمىزدا
ئۇنىڭدىن تىلىگىنىمىزگە ئېرىشتۇق، دەپ بىلىمىز.
16 بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناھ سادىر
قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەھكۇم
قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ[80].
ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىلىسۇن، دېمەيمەن[81].
17 ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك گۇناھتۇر؛ ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھمۇ
بار. 18 خۇدادىن تۇغۇلغۇچىنىڭ گۇناھ سادىر قىلمايدىغانلىقىنى بىلىمىز؛ چۈنكى
ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات بۇنداق كىشىنى قوغداپ قالىدۇ[82] ۋە ئاشۇ
رەزىل[83] ئۇنىڭغا تېگەلمەيدۇ. 19 ئەمدى ئۆزىمىزنىڭ خۇدادىن بولغانلىقىمىز
ئۆزىمىزگە مەلۇم؛ ئەمما پۈتكۈل دۇنيا بولسا ئۇ رەزىلنىڭ ئىلكىدىدۇر. 20 يەنە
بىزگە مەلۇمكى، خۇدانىڭ ئوغلى دۇنياغا كەلدى ۋە ھەقىقىي بولغۇچىنى[84]
تونۇشىمىز ئۈچۈن كۆڭلىمىزنى يورۇتتى؛ ۋە بىز ھەقىقىي بولغۇچىنىڭ ئۆزىدە،
يەنى ئۇنىڭ ئوغلى ئەيسا مەسىھدە ياشاۋاتىمىز. ئۇ بولسا ھەقىقىي خۇدا ۋە
مەڭگۈلۈك ھاياتلىقتۇر![85]
21 ئەزىز باللىرىم، ئۆزۈڭلارنى ھەرقانداق بۇتلاردىن[86] ساقلاڭلار.

---

80 ياكى «خۇدا ئۇلارغا (يەنى گۇناھ سادىر قىلغانلارغا) ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ».

81 ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھ» توغرۇلۇق «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ.

82 بىزنىڭچە «ئەسلىدە خۇدادىن تۇغۇلغان زات» ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ. مۇشۇ يەردە «تۇغۇلغان» بەلكىم مەسىھنىڭ ئىنسان بولۇشقا تۇغۇلۇشىنى كۆرسىتىشى كېرەك. باشقا ئىككى خىل تەرجىمىسى بار: (1) «خۇدادىن تۇغۇلغۇچى بولسا (يەنى، ئېتىقادچى)، ئۇ (خۇدا) ئۇنى قوغداپ قالىدۇ؛ (2) خۇدادىن تۇغۇلغۇچى ئۆزىنى قوغداپ قالىدۇ».

83 «ئۇ رەزىل» ــ ئىبلىس.

84 «ھەقىقىي بولغۇچى» خۇدانى كۆرسىتىدۇ.

85 «ئۇ ... ھەقىقىي خۇدا ۋە مەڭگۈلۈك ھايات» ــ ئەيسا مەسىھنى كۆرسىتىدۇ (مۇقەددەس يازمىلاردىكى ھېچقانداق يەرلەردە «خۇدا ھاياتلىق» دېيىلمەيدۇ، لېكىن كۆپ يەرلەردە «ئەيسا مەسىھ ھاياتلىقتۇر»، دېيىلىدۇ. مەسىلەن «يۇھ.» 11:25، 6:14).

86 «بۇتلار» شۈبھىسىزكى، مۇشۇ يەردە پەقەت ئويما بۇتلارنى ياكى قۇيما بۇتلارنىلا ئەمەس، بەلكى ئېتىقادچىلارنىڭ قەلبىدە خۇدانىڭ ئورنىنى تالىشىدىغان ھەرقانداق نەرسە ياكى ئىشتۇر. مەسىلەن، «كول.» 5:3نى كۆرۈڭ.

قوشۇمچە سۆز

مۇشۇ يەردە بىز ئالاھىدە مۇھىم ياكى چۈشىنىش قىيىن دەپ قارىغان بەزى ئايەتلەر ئۈستىدە ئازراق توختىلىمىز.

(7:2-8) «ئى سۆيۈملۈكلىرىم، سىلەرگە بۇرۇن ئاتالغان ئىمان قۇرىلىغان ئۈچۈن كەلگەن بىر
ئەمرنى ئەمەس، بەلكى دەسلەپتىن تارتىپ سىلەر تاپشۇرۇۋالغان كونا ئەمرنى
يېزىۋاتىمەن. ئۇشبۇ ئەمر سىلەر بۇرۇندىنلا ئاڭلاپ كېلىۋاتقان سۆز-كالامدۇر.
لېكىن يەنە كېلىپ مەن سىلەرگە يېزىۋاتقىنىمنى يېڭى ئەمر دېسەكمۇ بولىدۇ؛
بۇ ئەمر مەسىھدە ھەم سىلەردىمۇ ئەمەل قىلىنماقتا، چۈنكى قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ
كەتمەكتە، ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى».

بۇ سىرلىق ئەمما تولىمۇ مۇھىم ئايەتنى مۇنداق چۈشىنىمىز: —

(1) ئەيسا مەسىھ ئەسلىدە مۇخلىسلىرىغا بىرنەچچە قېتىم: «بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەتنى كۆرسىتىڭلار» دەپ تاپىلىغانىدى («يۇھ.» 34:13، 12:15نى كۆرۈڭ). شۇڭا بۇ ئەمرنى «كونا ئەمر» دېگىلى بولىدۇ.

(2) بۇ ئەمرنى مۇخلىسلارغا تاپىلىغان ۋاقتىدا ئۇلاردا ھېچ ئەمەل قىلىنمىغانىدى. مەسىلەن، بۇنىڭغا مىسال كەلتۈرسەك، مەسىھ ئۇلارغا ئاخىرقى «كەچلىك تاماق»تا بۇ ئەمرنى تاپىلايدۇ («يۇھ.» 13-باب)؛ لېكىن ئۇلار يەنە بىر-بىرى بىلەن «ئارىمىزدا كىم ئەڭ ئۇلۇغ» دەپ تالاش-تارتىش قىلىشىدۇ («لۇقا» 24:22-27). سەۋەبى، ئۇلاردا روھىي ھايات تېخى مەۋجۇت بولمىغانىدى. پەقەت مۇقەددەس روھ كەلگەندە ئاندىن روھىي ھايات باشلىنىدۇ.

(3) رەب ئەيسا ھەممىمىز ئۈچۈن كرېستتىكى ئۆلۈمى بىلەن غەلىبە قازانغاندىن كېيىن، مۇقەددەس روھ كېلىدۇ، شۇنداقلا ئىنسانلار ھەقىقىي روھىي ھاياتقا مۇيەسسەر بولىدۇ. شۇ چاغدا پەقەت مەسىھدىلا ئەمەس، ئۇنىڭغا روھتا باغلانغانلاردىمۇ ھەقىقىي مۇھەببەت، يەنى خۇدانىڭ ئۆزىنىڭ مۇھەببىتى پەيدا بولۇپ، «بىر-بىرىڭلارغا مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىڭلار»، ھەتتا «سىلەرنى سۆيگىنىمدەك، سىلەرمۇ بىر-

بىرىگلارنى سۆيۈڭلار» دېگىنى مۇمكىن بولىدۇ. ئەمدى ھازىر ئەمرگە ئەمەل قىلىش مۇمكىنچىلىكى بولغانلىقى ئۈچۈن ئۇنى «يېڭى ئەمر» دېيىشكە بولاتتى؛ ۋە شۇنىڭدەك ھەقىقىي مېھىر-مۇھەببەتنىڭ يەر يۈزىدە بارلىققا كەلگەنلىكىدىن ئەمدى «قاراڭغۇلۇق ئۆتۈپ كەتمەكتە ۋە ھەقىقىي نۇر ئاللىقاچان چېچىلىشقا باشلىدى».

(9:3) «خۇدادىن تۇغۇلغۇچى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ خۇدانىڭ ئۇرۇقى ئۇنىڭدا ئورۇن ئالغاچقا، ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس، چۈنكى ئۇ خۇدادىن تۇغۇلغاندۇر»

يۇھاننا قايسى جەھەتتىن «ئۇ گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس» دەيدۇ؟ ئۇ ئاللىقاچان (1:2دە) «مۇبادا بىرسى گۇناھ سادىر قىلسا، ...» دېگەن. دېمەك، ھەتتا خۇدادىن تۇغۇلغان بىرسىنىڭمۇ گۇناھ قىلىش مۇمكىنچىلىكى دەرۋەقە باردۇر. لېكىن ئۇ 6:3دە مۇنداق دەپ جاكارلايدۇ: —

«ئۇنىڭدا ياشاۋاتقان ھەربىر كىشى گۇناھ سادىر قىلمايدۇ؛ كىمدەكىم گۇناھ سادىر قىلسا، ئۇنى كۆرمىگەن ۋە ئۇنى تونۇمىغان بولىدۇ». خۇدادىن ھەقىقىي تۇغۇلغان بىرسىنىڭ ھەتتىي گۇناھ سادىر قىلىش ئادىتى بولمايدۇ؛ ئۇنىڭغا نىسبەتەن گۇناھ «بىنورمال ئىش» بولىدۇ. ئۇنىڭ ئۈچۈن «نورماللىق» ھەققانىيلىق ۋە مېھىر-مۇھەببەت ئىچىدە ياشاشتىن ئىبارەتتۇر؛ چۈنكى «خۇدانىڭ ئۇرۇقى» بولغان مەسىھنىڭ ئۆزى ئۇنىڭدا ياشايدۇ («گال.» 20:2).

بۇ 9-ئايەت شۇبھىسىزكى، گۇناھ سادىر قىلىشنىڭ مۇمكىن ئەمەسلىكى ئەخلاق ياكى مېھىر-مۇھەببەت جەھەتتىن ئېيتىلغاندۇر. بۇنىڭغا مىسال ئالساق، سەبىي بالىسىنى قولىدىن يېتىلەپ يولدىن ئۆتۈپ كېتىۋاتقان بىر ئانا دەيلى، تۇيۇقسىز ئۇلارغا قاراپ كېلىۋاتقان بىر يۈك ماشىنىسى پەيدا بولۇپ قالىدۇ. شۇ ئانا ئۆز بالىسىنى ئاشۇ ماشىنىنىڭ ئالدىغا تاشلاپ كېتىش مۇمكىنچىلىكى بارمۇ؟ بىر تەرەپتىن، يەنى جىسمانىي تەرەپتىن، شۇنداق مۇمكىنچىلىك دەرۋەقە بار؛ لېكىن ئەخلاق جەھەتتىن ياكى ئانىلىق مۇھەببىتى جەھەتىدىن بۇنداق مۇمكىنچىلىك قەتئىي مەۋجۇت ئەمەس. ئوخشاش يولدا، خۇدانىڭ ھەمراھلىقىدا مېڭىۋاتقان، ئۇنى تونۇيدىغان بىرسى «گۇناھ سادىر قىلىشى مۇمكىن ئەمەس».

8-6:5 «ئۇ بولسا سۇ ۋە قان ئارقىلىق كەلگەن زات، يەنى ئەيسا مەسىھدۇر؛ ئۇنىڭ كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى. ۋە بۇ ئىشلارغا گۇۋاھلىق بەرگۈچى بولسا روھتۇر، چۈنكى روھ ئۆزى ھەقىقەتتۇر. چۈنكى ئۇنىڭ توغرۇلۇق ئۈچ گۇۋاھلىق بەرگۈچى بار: — بۇلار روھ، سۇ ۋە قاندىن ئىبارەتتۇر. بۇ ئۈچىنىڭ گۇۋاھلىقى بىردۇر»

بۇ ئايەتلەرنىڭ مەزمۇنى بىرنەچچە ساختا تەلىمگە قارىتا رەددىيەدۇر.

«كىرىش سۆز»دە دېگىنىمىزدەك بۇلار تۆۋەندىكىلەرنى ئۆز ئىچىدە ئالىدۇ: —

(1) ئومۇمەن «ماددىي دۇنيا رەزىل، پەقەت روھىي دۇنيا ياخشى».

(2) «ماددىي دۇنيا رەزىل بولغاچقا، ئەيسا مەسىھ ئەرشتىن كېلىپ بىر تەندە ماكانلىشىپ ھەقىقىي ئىنسان بولۇشى ھەرگىز مۇمكىن ئەمەس ئىدى. ئۇ پەقەت «ئىنسانىي قىياپەت»تە كەلگەن بىر روھ، خالاس؛ دېمەك، ئۇ «ئەتتە» ئەمەس».

(3) «ئىنسان بولغان ناسارەتلىك ئەيسا سۇدا چۆمۈلدۈرۈلگەندىلا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ تېنىنى ئىلكىگە ئالدى؛ پەقەت شۇ چاغدىن كېيىن، ئەيسانى «خۇدانىڭ ئوغلى» دېيىشكە بولاتتى».

(4) «ئىنسان بولغان ناسارەتلىك ئەيسا ئۆلۈش ئالدىدا خۇدانىڭ روھى ئۇنىڭ تېنىدىن كەتتى؛ شۇڭا «خۇدانىڭ ئوغلى ئۆلدى» دېيىشكە بولمايدۇ».

(5) «قۇتقۇزۇلۇش-نىجات بۇ رەزىل، ماددىي دۇنيادىكى ھاياتقا باغلىق بولمىغاچقا، قۇتقۇزۇلغانلارنىڭ «جىسمانىي» ئەخلاقلىق ھاياتىنى ئۆتكۈزۈشىنىڭ، مېھىر-مۇھەببەت كۆرسىتىشكە كۆڭۈل بۆلۈشىنىڭ ھېچ زۆرۈرىيىتى يوق».

شۇنىڭ بىلەن ئۇلارغا رەددىيە بېرىش ئۈچۈن مۇئەللىپ قەتئىيلىك بىلەن شۇنى ئىسپاتلىماقچىكى: (1) ئەيسا مەسىھ ھەقىقىي ئىنسان بولۇپ تۇغۇلدى؛ (2) ھەقىقىي ئىنسان بولۇپ يەھيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن سۇدا چۆمۈلدۈرۈلدى؛ (3) ھەقىقىي ئىنسان بولۇپ كرېستتە ئۆلدى. مانا شۇ سەۋەبتىن مۇئەللىپ يۇقىرىقى ئايەتلەردە رەببىمىزنىڭ «كېلىشى پەقەت سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى قان بىلەنمۇ ئىدى» دەپ تەكىتلەيدۇ.

بۇنىڭدىن چۈشىنىمىزكى: —

(ئا) رەببىمىز ئادەتتىكى، نورمال ئىنسانىي تۇغۇت بىلەن بۇ دۇنياغا كەلگەن. بارلىق ئىنسانىي تۇغۇتلارغا ئوخشاش، ئۇنىڭ تۇغۇلغىنى ئانىسىنىڭ تۇغۇت سۇلىرى بىلەنلا

ئەمەس، بەلكى ئانىسىدىن ئايرىلىش قېنى (كىندىكنى كەسكەندىكى) بىلەنمۇ ئىدى. ئەگەر بىرسى «روسۇل يۇھاننا بۇ ئىشلارغا گۇۋاھچى بولغانمۇ؟» دەپ سورىسا، ئەلۋەتتە «ئۆز كۆزى گۇۋاھچى بولمىدى» دەيمىز. لېكىن ئۇنتۇماسلىقىمىز كېرەككى، يۇھاننا رەببىمىزنىڭ ئانىسى مەريەم ئۆلگۈچە ئۇنىڭدىن خەۋەر ئالغان («يۇھ.» 19:26-27).

(ئە) رەببىمىزنىڭ «خەلقئالەم ئالدىدىكى خىزمەت»ى يەھيا پەيغەمبەر تەرىپىدىن چۆمۈلدۈرۈلۈشى بىلەن باشلانغانىدى. بۇ چاغدىمۇ ئۇ ھەم تولۇق ئىنسان ھەم تولۇق خۇدانىڭ ئوغلى ئىدى. شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ كېلىشىنى «سۇ بىلەن» دېگىلى بولىدۇ. ئۇنىڭ «يەر يۈزىدىكى خىزمەت»ى ئۇنىڭ كرېستتە قان تۆكۈشى بىلەن ئاخىرلاشقان؛ شۇنىڭ بىلەن ئۇنىڭ ھازىرقى ئەرشتىكى خىزمىتىگە «كېلىشى» «سۇ بىلەنلا ئەمەس، بەلكى سۇ ۋە قان بىلەن ئىدى».

(ب) ئۇ كرېستتە ئۆلگەندىن كېيىن شۇ يەردىكى بىر ئەسكەر نەيزىنى ئېلىپ ئۇنىڭ بىقىنىغا سانجىدى. شۇ چاغدا يۇھاننا بىزگە «سۇ ۋە قان چىقتى» دەپ ئالاھىدە گۇۋاھلىق بېرىدۇ. بۇ ئىشنىڭ ئۆزى ئەسكەرلەرگە: «بۇ ئادەم دەرۋەقە ئۆلدى» دېگەن تولۇق ئىسپات ئىدى. تىبابەتچىلىك تەرىپىدىنمۇ بۇ ئىش ئۇنىڭ يۈرىكى يېرىلىپ كەتكەنلىكىدىن بولغان بولۇشى مۇمكىن، دەپ ئىسپاتلايدۇ.

شۇنىڭ ئۈچۈن يۇھاننا دىققىتىمىزنى بۇ ئۈچ گۇۋاھقا تارتماقچى — سۇ، قان ۋە مۇقەددەس روھ. ئۇلارنىڭ ھەممىسى ئەيسا مەسىھ ئانىسى مەريەمنىڭ قورسىقىغا كەلگەندىن تارتىپ ئۆلۈشىگىچە (ھەم شۇنداقلا ھازىرمۇ!) خۇدانىڭ ئوغلى بولۇپلا قالماي، تولۇق ئىنسان ئىكەنلىكىنى ئىسپاتلايدۇ.

16:5-17 «بىرسى قېرىندىشىنىڭ ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان بىر گۇناھ سادىر قىلغانلىقىنى كۆرسە، ئۇنىڭ ئۈچۈن دۇئا قىلسۇن؛ ۋە خۇدا ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈن ئۇنىڭغا ھاياتلىق ئاتا قىلىدۇ. ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھمۇ باردۇر. ئۇنىڭ توغرىسىدىن تىلىسۇن، دېمەيمەن. ھەممە ھەققانىيەتسىزلىك گۇناھتۇر؛ ۋە ئۆلۈمگە مەھكۇم قىلمايدىغان گۇناھمۇ بار».

«ئۆلۈمگە مەھكۇم بىر گۇناھ» دېگەن نېمە؟ ئومۇمەن ئېيتقاندا، ئالىملار ئارىسىدا بۇ ئىش توغرىسىدا تۆۋەندىكىدەك ئۈچ پىكىر بار (ھەممە ئالىم شۇ گۇناھ سادىر قىلغۇچى كىشىنى ئېتىقادچى دەپ قارايدۇ): —

(1) بۇ خىل گۇناھ گۇناھ سادىر قىلغان ئادەم (ئېتىقادچى)نى مەڭگۈلۈك ھاياتتىن مەھرۇم قىلىپ، ئۇنى «ئوت كۆلى»دىكى «مەڭگۈلۈك ئۆلۈم»گە، يەنى دوزاخقا ئېلىپ بارىدۇ. يۇھاننا قېرىنداشلارغا بۇنداق گۇناھ قىلغان كىشى ئۈچۈن دۇئا قىلماسلىقنى ئۇندىگەندىن كېيىن، ئۇنداقتا ئۇ چوقۇم رەببىمىز ئېيتقان «كەچۈرۈشكە بولمايدىغان گۇناھ»قا ئوخشاش ئىش بولۇشى كېرەك («مات.» 12:22-32).

(2) ھەممىمىزگە ئايان، خۇدا كېرەك بولغاندا ئۆزىگە خاس بولغانلارنىڭ بېشىغا «تەربىيىلىك جازاسى»نى چۈشۈرىدۇ (مەسىلەن، «ئىبر.» 12:4-14). بۇ گۇناھ گۇناھ سادىر قىلغۇچى كىشىنى «تەربىيىلىك جازا» سۈپىتىدە جىسمانىي ئۆلۈمگە ئېلىپ بارىدۇ. بۇ ئىش «مەڭگۈلۈك ئۆلۈم»دىن پۈتۈنلەي باشقىچە بىر ئىشتۇر.

(3) ئۇنداق گۇناھ سادىر قىلغۇچى كىشىنى «خۇداغا مېۋە بەرمەيدىغان ھالەت»تە باغلاپ بېكىتىدۇ. بۇ ھالەت ئۇ ئۆلگۈچە داۋاملىق بولىدۇ. شۇنىڭ ئۈچۈن ئۇ بۇ دۇنيادىن كەتكۈچە باشقا قېرىنداشلار ئۇنىڭ غېمىنى ھېچ يېمەي، ئۇنىڭ بىلەن باردى-كەلدى قىلماسلىقى كېرەك.

بۇ ئۈچ پىكىردىن بىرىنچىسىگە قەتئىي قوشۇلالمايمىز. ھالبۇكى، 2- ۋە 3-پىكىرنىڭ ۋەزنىلىكى بار، دەپ قارايمىز. ئەمەلىيەتتە بۇ ئىككى پىكىر بىر-بىرىگە بەك يېقىن، «مەڭگۈلۈك تەرىپىدىن ئېيتقاندا» دېگەندەك ئوخشاش ئەھۋالنى كۆرسىتىدۇ.

بۇ كۆزقارىشىمىزنىڭ سەۋەبلىرى مۇنداق: —

(ئا) رەببىمىز ئېيتقان «ھېچقاچان كەچۈرۈم قىلىنمايدىغان گۇناھ» بولسا خۇدانىڭ ئاۋازىنى ئەڭ ئاخىرقى رەت قىلىشتىن ئىبارەتتۇر («مات.» 12:31-32 ۋە ئۇنىڭدىكى «قوشۇمچە سۆز»ىمىزنى كۆرۈڭ). بۇ گۇناھنىڭ پەرىسىيلەردە بولغان ئىپادىسى ئۇلارنىڭ رەببىمىزنىڭ خۇدالىق ھوقۇقىنى رەت قىلىشى ئىدى. گەرچە ئۇ بۇ ھوقۇقىنى مۆجىزىلىرى بىلەن ۋە كارامەت تەلىمى بىلەن تەستىقلىغان بولسىمۇ، ئۇلار يەنىلا ئىشىنىشنى رەت قىلىپ، ئۇنى «شەيتاننىڭ ئەلچىسى» دەپ ھاقارەتلىدى. شۇڭا بۇ ئېتىقادچىلار تەرىپىدىن قىلىنغان گۇناھ ئەمەستۇر (بەلكى ئېتىقادسىزلار تەرىپىدىن قىلىنغاندۇر).

(ئە) يۇھاننانىڭ دېيىشىچە، مەڭگۈلۈك ھاياتقا ئېرىشكەن، شۇنداقلا «قېرىنداش» دەپ ئاتىلىشقا لايىق بىر كىشىگە نىسبەتەن (16:5) يۇقىرىدا ئېيتقىنىمىزدەك، گۇناھنىڭ ئۆزى بىنورمال بىر ئىش، گۇناھ ئۇنىڭ ئۈچۈن ئادەت ئەمەس (3:4-10نى كۆرۈڭ). بۇنداق دېگىنىمىز «ئېتىقادچىلاردا گۇناھلار بولمايدۇ» دېگەنلىك ئەمەس (1:2نى

كۆرۈڭ). لېكىن بىرسىنىڭ خۇدانىڭ ھاياتىغا ئىپرىشكەندىن كېيىن ئاندىن «مەڭگۈلۈك گۇناھ» («مار.» 29:3) سادىر قىلىشىنىڭ مۇمكىنچىلىكى بار دېيىلسە، بىزنىڭچە بۇ پىكىر ئىنسانلار «قايتىدىن تۇغۇلۇش» ئارقىلىق قوبۇل قىلغان خۇدانىڭ ئۆز تەبىئىتىنى مۇتلەق ئىنكار قىلىشقا باراۋەر بولىدۇ. پۈتۈن مۇقەددەس كىتابتا ئۇنىڭغا ھېچقانداق مىسال تاپالمايمىز. بىرسى: «مەسىھگە ساتقۇنلۇق قىلغان يەھۇدا بۇنىڭغا بىر مىسالدۇر» دېسە، بىز يەھۇدانىڭ بارلىق قىلمىشلىرىدىن ئۇنىڭدا «خۇدانىڭ ھاياتى» بولغانلىقىدىن بىرمۇ ئىسپات تاپالمايمىز، دەپ جاۋاب قايتۇرىمىز.

(ب) بىراق باشقا تەرەپتىن ئېيتقاندا، مۇقەددەس كىتابتا ئېتىقادچىلارنىڭ خۇدانىڭ تەربىيىلىك جازاسى (مەڭگۈلۈك جازاسى ئەمەس)غا ئۇچراپ ئۆلگەنلىكىدىن كۆپ مىساللار باردۇر. بۇنداق جىسمانىي جازانىڭ سەۋەبلىرى گۇناھ قىلغان كىشلەرنىڭ ئۆز ئەھۋاللىرىدىن ھالقىپ كېتىشى مۇمكىن. «روسۇللارنىڭ پائالىيەتلىرى»دە ئانانىياس ۋە سافىرا ئۆزلىرىنى «ئىنتايىن ئىخلاسمەن كىشلەر» دەپ كۆرسەتمەكچى بولۇپ، يالغان سۆزلىگەنلىكى خاتىرىلىنىدۇ («روس.» 1:5-11). بۇ گۇناھى تۈپەيلىدىن ئۇلار خۇدا ئالدىدا ھاياتىدىن مەھرۇم بولدى. خۇدانىڭ روھى زور قۇدرىتىنى كۆرسەتكەن شۇ كۈنلەردە بۇ ئىش بارلىق جامائەتلەرگە قاتتىق بىر ئاگاھ بولدى. كېيىنكى دەۋرلەردە باشقىلار ئوخشاشلا خۇدانىڭ جامائىتىگە يالغان سۆز قىلغان بولسىمۇ، لېكىن ئۇلار ئوخشاش تەربىيىلىك جازاغا ئۇچرىمىغان، دەپ گۇمان قىلمايمىز — لېكىن خۇدانىڭ روھى كۈچ-قۇدرىتىنى شۇ كۈنلەردىكىدەك ئوخشاش ئايان قىلغان بولسا، ئۇنىڭ يولىنى توسقان ھەرقانداق كىشىنىڭ ھالىغا ۋاي!

ئانانىياس ۋە سافىرانى ئوت كۆلىگە چۈشىدۇ، دەپ قارىمايمىز. ئۇلار بەلكىم روسۇل پاۋلۇس «1كور.» 11:3-15دە تەسۋىرلەيدىغان، خۇدانىڭ ئۇلى ئۈستىگە ھېچ مۇقىم نەرسىنى قۇرمىغان كىشلەرگە ئوخشاش بولىدۇ. بىزنىڭ شۇ ئايەتلەر توغرۇلۇق ئىزاھاتلىرىمىزنىمۇ كۆرۈڭ.

تەۋراتتىن يەنە مۇنداق بىر مىسال تاپىمىز. داۋۇت پادىشاھ بات-شېبا بىلەن زىنا قىلىشى بىلەن بات-شېبا ھامىلدار بولۇپ قالدى. خۇدا داۋۇتقا نامىمغا ئېغىر داغ كەلتۈرگىنىڭ ئۈچۈن، ئېتىقادسىزلارنىڭ كۆز ئالدىدا ئۆز پاك-مۇقەددەسلىكىمنى ئېنىق قىلىش ئۈچۈن، بات-شېبادىن بولىدىغان بالاڭ تۇغۇلۇپ ئۆلىدۇ، دەپ خەۋەر يەتكۈزدى. داۋۇت بالا ئۈچۈن يەتتە كۈن روزا تۇتۇپ، دۇئا-تىلاۋەت قىلغان بولسىمۇ، خۇدانى بۇ

قارارىدىن ياندۇرالمايتتى («زەب.» 4:51 ۋە ئۇنىڭ ئۇستىدىكى ئىزاھاتىمىزنىمۇ كۆرۈڭ). مۇشۇ يەردە ئۆلىدىغان داۋۇتنىڭ ئۆزى ئەمەس، بەلكى گۇناھ قىلمايدىغان بالىسى؛ لېكىن خۇدانىڭ مەلۇم گۇناھلارنىڭ ئۇستىدىكى ھۆكۈمىنىڭ ئۆزگەرمەسلىكى، ھەتتا دۇئا-تىلاۋەتلەرنىڭمۇ ئۆزگەرتەلمەيدىغانلىقى مۇشۇ ۋەقەدىن ئېنىق تۇرىدۇ. داۋۇت مۇمكىن بولسا، مۇشۇ بالىنى قۇتقۇزۇش ئۈچۈن جەزمەن ئۆزىنى پىدا قىلىشقا رازى بولاتتى دەپ ئىشىنىمىز (كېيىن، داۋۇتنىڭ ھەتتا ئۆزىگە ئاسىي بىر ئوغلىغا بېرىدىغان مېھرىنى چۈشىنىش ئۈچۈن «2سام.» 33:18نى كۆرۈڭ).

روسۇل پاۋلۇس يەنە كورىنتتىكى جامائەتكە يازغان بىرىنچى مەكتۇپىدا «رەببىمىزنىڭ كەچلىك تامىقى»دىن ناتوغرا پۇزىتسىيە بىلەن يېگەنلەرنىڭ خۇدانىڭ تەربىيە جازاسىغا ئۇچراپ، كېسەل بولۇپ ياتقانلىقى، ھەتتا ئۆلگەنلىكىنى تەسۋىرلەيدۇ. ئۇ يەنە كورىنتتا تۇرغان، ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان ئەمما توۋا قىلىشقا رازى بولمايدىغان مەلۇم بىر ئېتىقادچى توغرۇلۇق: - «شۇنداق قىلغان كىشىنىڭ ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن، شۇنداق قىلىپ روھى رەب ئەيسانىڭ كۈنىدە قۇتقۇزۇلۇشى ئۈچۈن شەيتاننىڭ ئىلكىگە تاپشۇرۇلسۇن» — دەيدۇ («1كور.» 5:5). بۇ ئىش توغرۇلۇقمۇ شۇ خەتتىكى «قوشۇمچە سۆز»نىمىزنى كۆرۈڭ.

ئادەتتە ئېغىر گۇناھ سادىر قىلغان ئەمما توۋا قىلىشنى خالىمايدىغانلار ئۈچۈن خۇدا بېكىتكەن تەربىيە بولسا، جامائەت ئۇلارنى باردى-كەلدىسىدىن چىقىرىۋېتىشتىن ئىبارەت بولىدۇ (مۇشۇ توغرۇلۇق «رىم.» 17:16-18، «2كور.» 14:6-1:7، «گال.» 1:6-2، «تېسالونىلىقلارغا (2)» 6:3-15، «1تىم.» 20:1، «تىت.» 10:3-11، «2يۇھ.» 9-11، «ۋەھ.» 20:2نى كۆرۈڭ).

لېكىن پاۋلۇس كورىنتتىكى مۇشۇ كىشىنىڭ ئەھۋالىغا قاراپ ئۇنىڭغا مۇشۇنداق تەربىيىنىڭ كەملىك قىلىدىغانلىقىنى كۆرۈپ يەتتى. پۈتكۈل يۇرت ئالدىدا رەببىمىزنىڭ گۇۋاھ-خەۋىرىنىڭ ئېتىۋارى قالمىدى؛ گۇناھ سادىر قىلغۇچى توۋا قىلىشنى ھېچ خالىمايتتى. «ئەتلىرى ھالاك قىلىنسۇن» — بۇ ئىبارە، بىزنىڭچە، ئادەمنىڭ ئۆلۈمىنى كۆرسىتىدۇ. ئۇ «ئۆلۈمگە مەھكۇم» بىر گۇناھ سادىر قىلغانىدى. روسۇل پاۋلۇس ئوخشاش يولدا «شەيتانغا تاپشۇرغان»لار بولسا، خۇمېنېئۇس ۋە ئىسكەندەر («1تىم.» 20:1) ۋە فىلېتۇسلارنى ئۆز ئىچىگە ئالىدۇ («2تىم.» 17:2). ئۇلارنىڭ تېزدىن ئالەمدىن كېتىشى بولسا (1) باشقىلارغا زور ئاگاھ بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنى مۇنداق كىشىلەرنىڭ ئادەمنى

بۇلغايدىغان تەسىردىن قۇتقۇزىدۇ؛ (2) ئۆزلىرىنىڭ ۋىجدانىنى تېخىمۇ كۆپ گۇناھلارنىڭ ئېغىرلاشتۇرۇشىدىن قۇتقۇزىدۇ.

شۇڭا كۆزقارىشىمىز «ئۆلۈمگە مەھكۇم گۇناھ» ئېتىقادچىنىڭ جىسمانىي ئۆلۈشىنى ئېلىپ كېلىدىغان گۇناھدۇر. خۇدا ئانانىياس ۋە سافىرانىڭ ئۈستىگە چىقارماقچى بولغان ھۆكۈمنى ئېنىق قىلغاندىن كېيىن، روسۇل پېترۇس ئۇلار ئۈچۈن دۇئا قىلمىغاندى. شۇنىڭغا ئوخشاش، ئېتىقادچىلار شۇنداق گۇناھ سادىر قىلغانلار ئۈچۈنمۇ دۇئا قىلىشىغا توغرا كەلمەيدۇ. ئۇنىڭ ئۈستىگە، ئۇنداق ئېغىر گۇناھ قىلغان (كورىنتتىكى ھېلىقى ئادەمگە ئوخشاش توۋا قىلىشنى خالىمايدىغان) ئېتىقادچى تۆپەيلىدىن خۇدانىڭ نامى ۋە خەۋىرىنىڭ ئېتىۋارى قالمىغان ئەھۋالدا، جامائەت ھەتتا شۇ كىشىنى «شەيتانغا تاپشۇرۇش» كېرەكمۇ، دەپ ئېغىر-بېسىقلىق بىلەن چوڭقۇر ئويلىنىشقا توغرا كېلىدۇ («1كور.» 1:6-8).